

Verrijking businesscase gegevensuitwisseling derdenbeslag

Eindrapport

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

28 januari 2019

19.A1800015864.D5.2

Managementsamenvatting (1/3)

Achtergrond en doelstelling onderzoek

De in het voorjaar van 2016 gepresenteerde Rijksincassovisie streeft naar een proces van Rijksincasso dat de burger centraal stelt en dat werkt vanuit het bewustzijn dat de burger slechts één afloscapaciteit heeft. De beoogde ontwikkeling vergt transparantie richting de burger, afstemming tussen de verschillende incasserende organisaties, ruimte voor maatwerk en aandacht voor het voorkomen van onnodige verhogingen van de schuldenlast.

Met het oog op een betere afstemming van de incasso op de mogelijkheden en omstandigheden van mensen met schulden, ontwikkelde de Koninklijke Beroepsorganisatie voor Gerechtsdeurwaarders (KBvG) al in een eerder stadium het Digitaal Beslagregister voor gerechtsdeurwaarders. Dit register is sinds 1 januari 2016 operationeel. Het kabinet vindt het wenselijk dat ook overheidsorganisaties op een vergelijkbare wijze gegevens uitwisselen en gebruik maken van het beslagregister. Op die manier komt meer informatie beschikbaar en wordt het beeld van de schuldenaar steeds completer.

Het doel dat het kabinet met de verbrede gegevensuitwisseling voor ogen heeft is tweeledig:

1. Onnodige kosten van (gerechtelijke) procedures en incassoacties voorkomen;
2. Beter borgen van de beslagvrije voet om zodende schuldenaren niet meer onder het wettelijke bestaansminimum te brengen.

Dit rapport betreft een herijking en aanvulling op het rapport 'Kwalitatieve businesscase gegevensuitwisseling beslag' van 5 juni 2018. In de periode tussen juni 2018 en januari 2019 hebben rondom het project 'Gegevensuitwisseling (vereenvoudigd) derdenbeslag' diverse ontwikkelingen plaatsgevonden. Het doel van dit onderzoek is daarmee om op basis van de verder uitgewerkte scenario's en de (nieuwe) verdiepende inzichten en gegevens de uitkomsten van de eerder uitgebrachte kwalitatieve businesscase te herijken en waar mogelijk te kwantificeren. Dit onderzoek richt zich op de nadere uitwerking van de overgebleven twee scenario's:

- Eén centrale database; en
- Een routevoorziening.

Onderzoeksaanpak

Op basis van beschikbare informatie is een analyse uitgevoerd ter ondersteuning van de beoordeling van beide scenario's. Belangrijk onderdeel van deze analyse was het nader duiden van de (beschikbare) kengetallen en procesinformatie vanuit de verschillende uitvoeringsorganisaties. Deze analyse vormde tevens input voor de interviews met vertegenwoordigers van de betrokken (uitvoerings-)organisaties.

Tevens zijn de scores op de kwalitatieve criteria die in het kader van de businesscase in het voorjaar van 2018 zijn onderscheiden, tegen het licht gehouden en is een indicatie afgegeven voor de kosten van de generieke ICT-voorziening door een vergelijking te maken met soortgelijke initiatieven binnen de overheid. Op deze manier is het mogelijk gebleken om tot een eerste indicatie van de kosten te komen voor een centrale voorziening. De conceptrapportage is afgestemd met de opdrachtgever en besproken en gevalideerd met de brede projectgroep op 8 januari.

Context

Voor een goede duiding van de inzichten uit deze rapportage is het goed om van een aantal zaken vooraf kennis te nemen:

- De afgelopen periode is door SZW samen met betrokken organisaties en ICTU gewerkt aan het nader specificeren van de functionele vereisten en de technische invulling van de scenario's. Hierin zijn nog geen definitieve keuzes gemaakt.
- De scope van de gegevensuitwisseling met betrekking tot (vereenvoudigd) derdenbeslag is gepreciseerd en uitgebreid. Belangrijk hierbij is de keuze om via de te realiseren voorziening ook verrekengegevens uit te wisselen. Dit aspect was een half jaar geleden nog buiten scope.
- De projecten 'Implementatie Wet vereenvoudigd beslagvrije voet' en 'Uitwisseling gegevens derdenbeslag' zijn apart gepositioneerd en verkeren in een verschillend stadium van realisatie, maar kennen, zeker vanuit het perspectief van de uitvoeringsorganisaties bezien, een sterke mate van samenhang. De afgelopen periode is meer gezamenlijk opgetrokken. Wel valt in de gesprekken met betrokken organisaties op dat de scheiding van beide projecten, gegeven de sterke samenhang, continu extra aandacht vraagt ten aanzien van scope en de invulling van deze samenhang.

Managementsamenvatting (2/3)

Herijking leidt tot wijzigingen in scores van twaalf criteria.

De 16 criteria die zijn gehanteerd in de eerdere vergelijking van de scenario's vormen het vertrekpunt. In overleg met SZW is besloten om in de criteria met betrekking tot de incidentele en structureel kosten expliciet onderscheid te maken

		Score centrale database		Score routeervoorziening	
Algemene criteria		Oud	Nieuw	Oud	Nieuw
1.	Doelrealisatie	+++	+++	+++	+++
2.	Samenhang	n.t.b.	+++	n.t.b.	+++
Technologische criteria					
3.	Processen en techniek	+++	+++	+++	+++
4.	Flexibiliteit	++	++	++	++
5.	Robuustheid	++	++	++	+++
6.	Bewezen functioneren	+++	+++	+++	+++
7.	Toekomstvastheid	+++	++	+++	+++
8.	Doorlooptijd	++	++	0/+	++
Organisatorische criteria					
9.	Governance	++	++	+	++
Juridische criteria					
10.	Privacy aspecten	0/+	+	++	+++
(maatschappelijke) kosten en baten					
11.	Structurele kosten beslaglegger*	n.v.t	++	n.v.t	+++
12.	Incidentele kosten beslaglegger*	n.v.t	+++	n.v.t	+++
13.	Structurele generieke kosten voorziening*	n.v.t	++	n.v.t	+ / ++
14.	Incidentele generieke kosten voorziening*	n.v.t	+++	n.v.t	+
15.	Baten betrokken organisaties	+++	0/+	+++	0/+
16.	Baten schuldenaar	++	++	++	++
17.	Baten derde	+++	+++	+++	+++
Draagvlak					
18.	Draagvlak	+++	+	+++	++++

* Let op: hoe positiever de score op dit criterium hoe (relatief) lager de kosten.

naar generieke kosten en de kosten voor een individuele organisatie. Hierdoor zijn in voorliggend rapport 18 criteria opgenomen. Gewijzigde scores zijn in onderstaande tabel weergegeven in groen, tevens zijn de criteria samenhang (2) en kosten (11 tot en met 14) nu voor het eerst gescoord.

Zowel de incidentele als structurele kosten zijn voor een centrale database lager dan voor een (nieuw te bouwen) routeervoorziening.

De exacte kosten per scenario zijn afhankelijk van de definitieve 'to-be'-situatie. Deze geeft inzicht in de gewenste specificaties, de uit te wisselen gegevens en bijbehorende volumes. De geschatte kosten per scenario zijn hieronder opgenomen, bijbehorende onderbouwing is opgenomen in hoofdstuk 5.

- Incidentele kosten voor een centrale database worden geschat tussen de EUR 280.000 en 350.000, hierbij wordt uitgegaan van een verbreding van het DBR. Structurele kosten van de centrale database liggen rond EUR 440.000 per jaar.
- Incidentele kosten voor een nieuw te bouwen routeervoorziening bedragen naar schatting tussen de EUR 1,1 en 2,3 miljoen. De structurele kosten zijn ten minste EUR 500.000 per jaar. Zowel de incidentele als de structurele kosten kunnen significant worden verlaagd wanneer wordt aangesloten bij een reeds bestaande routeervoorziening.

Het breder uitwisselen van gegevens rondom het derdenbeslag levert maatschappelijke baten op, organisatie-specifieke baten zijn beperkt.

Baten voor organisaties zijn beperkt, omdat veelal sprake is van geautomatiseerde processen en omdat uitvoeringsorganisaties door de gevoelde (inspannings-) verplichting weinig ruimte hebben om te besluiten een vordering niet te innen. De gekwantificeerde baten worden in zijn totaliteit geschat op ruim EUR 7 miljoen. Gemeenten en waterschappen (EUR 5,3 miljoen) en de gerechtsdeurwaarders (EUR 1,3 miljoen) verwachten de grootste baten. UWV, SVB en LBIO verwachten geen kwantitatieve baten.

Het definiëren van baten en de realisatie daarvan laat zien dat er duidelijk sprake is van verwevenheid tussen de projecten Vereenvoudiging BVV en Uitwisselen van gegevens in kader van beslag. De samenhang en integraliteit van beide projecten is een blijvend punt van aandacht. Duidelijk is dat het mogelijk is om tot een kwalitatief beter beslagproces voor burgers en derdenbeslagenen te komen.

Managementsamenvatting (3/3)

Keuze voor een voorkeursscenario

Zoals ook in juni 2018 opgemerkt dient de keuze voor de vorm van de voorziening voor gegevensuitwisseling te allen tijde te worden genomen in samenhang met het project 'Implementatie Wet vereenvoudiging beslagvrije voet'. Bezien moet worden in hoeverre het mogelijk en wenselijk is een technische voorziening te realiseren, die zowel de beslagvrije voet kan berekenen als gegevens in het kader van beslag kan uitwisselen.

Via beide scenario's is het (technisch) mogelijk om gegevens in het kader van beslag uit te wisselen. Ook hebben beide varianten hun functioneren in de praktijk bewezen. De vergelijking van beide scenario's op de gehanteerde criteria laat een voorkeur voor de routeervoorziening zien. De routeervoorziening scoort beter op onder meer privacyaspecten, robuustheid en toekomstvastheid. Duidelijk is ook dat dit scenario het grootste draagvlak geniet onder de betrokken partijen.

Aandachtspunt bij de routeervoorziening zijn de incidentele en structurele kosten van de voorziening. De kosten voor een centrale database zijn zowel incidenteel als structureel lager dan voor het ontwikkelen van een (nieuwe) routeervoorziening. Als het mogelijk is om aan te sluiten bij een reeds bestaande routeervoorziening, dan is de verwachting dat zowel de incidentele als structurele kosten significant langer uitvallen dan bij de ontwikkeling van een nieuwe routeervoorziening. De routeervoorziening kan al met al als het voorkeursscenario worden geduid.

Aanbevelingen en vervolg

Duidelijk is dat in de afgelopen periode door SZW en betrokken organisaties stappen zijn gezet waardoor het nu mogelijk is om de voorkeur voor de routeervoorziening uit te spreken.

Het verdient aanbeveling om de ingezette weg verder uit te lopen voor de routeervoorziening, waarbij de aanbevelingen zoals gedaan in het rapport over de kwalitatieve businesscase van juni 2018 onverkort van kracht blijven. Met hierbij aandacht voor:

1. De afgelopen periode is meer duidelijkheid gekomen over de gewenste 'to-be'-situatie. Tegelijkertijd is het zaak om de afstemming die hierover plaatsvindt voort te zetten, zodat het mogelijk is om te komen tot expliciete (en SMART-

geformuleerde) uitgangspunten over deze 'to-be'-situatie. Dit geeft, gegeven de doelen en wensen van de gegevensuitwisseling, inzicht in de 'stip op de horizon' (inclusief user cases en inzicht in volumes). Dit geeft tevens inzicht in wat dit zal vragen van de uiteindelijke routeervoorziening. Het is hierbij belangrijk dat SZW de check blijft doen of de routeervoorziening, gegeven uiteindelijke doelstellingen, daadwerkelijk de best passende oplossing is.

2. Werk de huidige opgestelde nadere detaillering van het technisch ontwerp van de routeervoorziening nader uit, zodat het mogelijk is keuzes te maken over de exacte technische invulling hiervan. Dit stelt SZW in staat om te komen tot een gedetailleerde onderbouwing van de verwachte kosten, ter verfijning van de indicatieve kosten vanuit dit onderzoek.
3. Vervolg de gesprekken met huidige beheerders van routeervoorzieningen om inzicht te krijgen in de mogelijkheid om op een bestaande routeervoorziening aan te sluiten, waardoor de incidentele kosten voor de ontwikkeling van de generieke voorziening zijn te beperken.
4. Blijf aandacht houden voor het verder verbeteren van de integraliteit tussen de projecten Vereenvoudiging BVV en Uitwisseling gegevens in kader van beslag. Gegeven de nauwe samenhang tussen beide projecten dient mogelijk samenvoegen te worden overwogen.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	2
1. Achtergrond en vraagstelling	6
2. Aanpak en uitgangspunten verrijking	10
3. Nadere duiding samenhang	12
4. Kwalitatieve vergelijking scenario's	14
5. Kwantitatieve vergelijking scenario's	28
6. Aandachtspunten en risico's	32
• Algemene aandachtspunten en risico's	34
• Scenario specifieke aandachtspunten en risico's	35
7. Conclusies en aanbevelingen	37
Bijlagen	42
A Deelnemers onderzoek	
B Baten per organisatie	

1. Achtergrond en vraagstelling

Aanleiding en vraagstelling onderzoek

Achtergrond

De in het voorjaar 2016 gepresenteerde Rijksincassovisie streeft naar een proces van Rijksincasso dat de burger centraal stelt en dat werkt vanuit het bewustzijn dat de burger slechts één afloscapaciteit heeft. De beoogde ontwikkeling vergt transparantie richting de burger, afstemming tussen de verschillende incasserende organisaties, ruimte voor maatwerk en aandacht voor het voorkomen van onnodige verhogingen van de schuldenlast. Deze vier thema's zijn sindsdien leidend voor de concretisering en realisering van de Rijksincassovisie. Het regeerakkoord 2017-2021 'Vertrouwen in de toekomst' laat zien dat ook het nieuwe kabinet inzet op het verminderen van het aantal mensen met problematische schulden en het effectiever helpen van mensen met schulden.

Met het oog op een betere afstemming van de incasso op de mogelijkheden en omstandigheden van mensen met schulden, ontwikkelde de Koninklijke Beroepsorganisatie voor Gerechtsdeurwaarders (KBvG) al in een eerder stadium het Digitaal Beslagregister voor gerechtsdeurwaarders. Dit register is sinds 1 januari 2016 operationeel.

Het kabinet vindt het wenselijk dat ook overheidsorganisaties op een vergelijkbare wijze gegevens uitwisselen en gebruik maken van het beslagregister. Op die manier komt meer informatie beschikbaar en wordt het beeld van de schuldenaar completer. Ook verschillende grote overheidsorganisaties (waaronder Belastingdienst, CJIB, UWV, SVB en CAK), gemeenten, waterschappen en de KBvG zien een potentiële meerwaarde in de doorontwikkeling van het beslagregister, maar geven daarbij aan dat veel zaken nog verdere uitwerking vergen.

Tegen deze achtergrond heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (in het vervolg 'opdrachtgever' of kortweg: SZW) het voortouw genomen om, samen met bovengenoemde organisaties, tot een betere gegevensuitwisseling betreffende (vereenvoudigd) derdenbeslag te komen. Een brede projectgroep onder voorzitterschap van SZW spant zich in om de beoogde gegevensuitwisseling te realiseren.

Het doel dat het kabinet met de verbrede gegevensuitwisseling voor ogen heeft is tweeledig:

1. Onnodige kosten van (gerechtelijke) procedures en incassoacties voorkomen;
2. Beter borgen van de beslagvrije voet om zodende schuldenaren niet meer onder het wettelijke bestaansminimum te brengen.

Aanleiding

In opdracht van het ministerie van SZW en in goed overleg met betrokken organisaties heeft KPMG in het voorjaar 2018 een businesscase opgesteld waarin behalve de beoogde verbreding van het bestaande register ook drie andere verbredingsscenario's op hun effecten zijn geëvalueerd. De belangrijkste conclusies uit het rapport zijn als volgt samen te vatten:

- De betrokken (overheids-)organisaties hebben geen eenduidig, breed gedragen beeld van de gewenste 'to-be'-situatie in termen van te realiseren doelen, en van de processen, de functionele en niet-functionele eisen en ontwerpprincipes, die aan de te ontwikkelen voorziening voor gegevensuitwisseling ten grondslag moeten worden gelegd;
- Het is niet mogelijk gebleken om een kwantitatieve businesscase op te stellen, omdat de betrokken (overheids-)organisaties in onvoldoende mate over informatie en kengetallen beschikken betreffende het beslagproces en de huidige gegevensuitwisseling;
- Uit de vergelijking van de vier scenario's komen de scenario's 'Eén centrale database' en 'Routevoorziening' het meest positief naar voren. De overige twee scenario's vallen af, omdat zij beduidend minder scoren en niet de voorkeur van de betrokken organisaties genieten.

Aanleiding en vraagstelling onderzoek (vervolg)

Op grond van deze conclusies kwam KPMG tot de volgende aanbevelingen:

- Kom tot een eenduidige beschrijving van de 'to-be'-situatie : precisering van het doel, duiding van aan de orde zijnde processen en uit te wisselen gegevens, inclusief evaluatie op juridische (on)mogelijkheden van die gegevensuitwisseling;
- Voer een nadere verkenning uit van de (technische) inrichtingsvarianten die in de scenario's 'Routeervoorziening' en 'Eén database' mogelijk zijn;
- Verzamel relevante kengetallen en procesinformatie bij de betrokken uitvoeringsorganisaties;
- Kom op basis van deze acties tot een verrijkte en kwantitatieve businesscase, die een keuze uit de twee overblijvende scenario's mogelijk maakt.

In de afgelopen periode is SZW samen met betrokken organisaties en ICTU met deze aanbevelingen aan de slag gegaan. Dit heeft geresulteerd in een nadere duiding en visualisering van de 'to-be'-situatie, een nadere uitwerking van de (technische) inrichtingsvarianten en het verzamelen van relevante kengetallen en procesinformatie). Deze inzichten maken een nadere beschouwing en (kwantitatieve) onderbouwing van de overwegingen bij de keuze voor één centrale database of een routeervoorziening beter mogelijk.

Vraagstelling

Aan KPMG is gevraagd om op basis van de verder uitgewerkte scenario's en de (nieuwe) verdiepende inzichten en gegevens de uitkomsten van de eerder uitgebrachte kwalitatieve businesscase te herijken en waar mogelijk te kwantificeren. De focus ligt hierbij op het komen tot een:

1. Herijking van de scores op de kwalitatieve criteria;
2. Herijking van de risico's en mitigerende maatregelen;
3. Kwantificering van de baten van de beide scenario's (centrale database of routeervoorziening);
4. Indicatie van de verwachte structurele en incidentele generieke kosten.

Het resultaat hiervan is in voorliggende rapportage beschreven.

Reikwijdte en afbakening

- Dit onderzoek richt zich op de nadere uitwerking van de overgebleven twee scenario's:

Scenario 1: 'Centrale Database'

In dit scenario brengen de betrokken partijen relevante gegevens inzake beslagleggen bijeen in één of meer centrale databases. De daarin verzamelde gegevens van de ene betrokken partij komen volgens nader te bepalen spelregels beschikbaar voor andere betrokken partijen. Het bestaande Digitale Beslagregister van de KBvG wordt verbreed. Overheidsorganisaties sluiten aan op dit register.

Scenario 2: 'Routeervoorziening'

In dit scenario maken de betrokken partijen gebruik van een digitale routeervoorziening om relevante informatie inzake beslagleggen bij elkaar op te vragen c.q. aan elkaar te leveren. Alleen de minimaal benodigde (identificerende) gegevens worden centraal vastgelegd en onderhouden. Goed gedefinieerde koppelvlakken zorgen voor een verbinding tussen de eigen bestanden van een organisatie en haar aansluiting op de routeervoorziening. De aangesloten partijen blijven verantwoordelijk voor de kwaliteit van hun eigen gegevens.

Voor een meer uitgewerkte beschrijving van de scenario's wordt verwezen naar de volgende documenten:

- Visualisaties en bijbehorende Kijkwijzer (ICTU; november 2018);
 - Generieke Ketenservices Derdenbeslag, varianten Informatie Ontsluitingsdienst (ICTU; 13 december 2018).
- Aandacht gaat uit naar gegevens die noodzakelijk zijn in verband met het leggen van (vereenvoudigd) derdenbeslag en het doen van verrekeningen, voor zover bij die beslagen en verrekeningen rekening moet worden gehouden met de beslagvrije voet. Met name de gegevens, die in dit verband relatief eenvoudig zijn aan te leveren en voor veel partijen van grote meerwaarde zijn;
 - Om een zo goed mogelijk beeld te schetsen van de effecten van de scenario's baseert dit onderzoek zich zoveel mogelijk op reeds beschikbare informatie, zowel in documenten als in hoofden van mensen. Waar nodig zijn samen met de brede projectgroep aannames gedaan over de te hanteren uitgangspunten. Hiervoor is gebruik gemaakt van de bestaande begeleidingsgroep;

Vraagstelling, resultaten, reikwijdte en afbakening onderzoek

- De kosten voor het realiseren van een koppelvlak tussen individuele organisaties en de centrale voorziening vallen net als de kosten voor het aanpassen van organisatiespecifieke systemen buiten scope van dit onderzoek.
- Voor de volledigheid vermelden wij dat wij geen werkzaamheden uitvoeren die bij controle- of beoordelingsopdrachten van jaarrekeningen van toepassing zijn. Op de financiële gegevens van de aangeleverde informatie en overige gebruikte informatie wordt geen accountantscontrole toegepast.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de aanpak en uitgangspunten van de verrijking van de businesscase beschreven. Hoofdstuk 3 duidt de samenhang met andere initiatieven en ontwikkelingen. Hoofdstuk 4 beschrijft de verrijkte uitkomsten van de kwalitatieve businesscase en de mate waarin deze afwijkt van het eerdere onderzoek. De kosten en baten komen per scenario in hoofdstuk 5 aan de orde. Hoofdstuk 6 beschrijft de verrijkte aandachtspunten en risico's van beide scenario's. Het gaat hierbij om aandachtspunten en risico's ten gevolgen van het uitbreiden van de scope van gegevensuitwisseling. Hoofdstuk 7 bevat de conclusies en de aanbevelingen van het onderzoek.

2. Aanpak en uitgangspunten verrijking businesscase

Aanpak in drie stappen

Dit onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode tussen medio november 2018 en medio januari 2018. In deze periode is samengewerkt met betrokken organisaties en de brede projectgroep en zijn resultaten tussentijds gevalideerd (zie bijlage B voor een overzicht van de gesprekspartners). Om tot een verrijking van de oorspronkelijke businesscase te komen zijn drie stappen gezet. Deze stappen zijn:

1. Verzamelen informatie;
2. Herijken en kwantificeren businesscase;
3. Opstellen rapportage;

1. Verzamelen informatie

De start van het project betrof het komen tot een goed inzicht in de overgebleven twee scenario's met de nadruk op het verzamelen van relevante documenten en het houden van interviews.

Op basis van de ontvangen documentatie en verzamelde informatie is een analyse uitgevoerd welke als basis dient voor de beoordeling van de scenario's. Belangrijk aandachtspunt was hierbij het nader duiden van de (beschikbare) kengetallen en procesinformatie vanuit de verschillende uitvoeringsorganisaties. Deze analyse vormde tevens input voor de interviews met vertegenwoordigers van de betrokken (uitvoerings-)organisaties.

De interviews zijn gebruikt om een goed beeld te krijgen van de overgebleven scenario's en om de uitkomsten van het documentenonderzoek te verifiëren. Er is met name aandacht besteed aan de beschrijving van de 'to-be'-situatie en de nadere uitwerking van de (technische) inrichtingsvarianten zoals opgeleverd door ICTU, alsmede aan de door de uitvoeringsorganisatie verzamelde relevante kengetallen en procesinformatie. Daarnaast zijn ook de risico's op basis van de eerder vastgestelde kwalitatieve criteria, en meer algemene risico's met de organisaties besproken.

2. Herijken en kwantificeren businesscase

In deze stap zijn op basis van de verzamelde informatie de twee scenario's waar nodig verder aangescherpt. Hierbij is specifiek aandacht besteed aan de duiding van de beschikbare procesinformatie en kengetallen. Op basis van deze duiding is bepaald in welke mate de scenario's gekwantificeerd kunnen worden. Tevens zijn de scores op de kwalitatieve criteria die in het kader van de businesscase voorjaar 2018 zijn onderscheiden, tegen het licht gehouden.

Om tot een goede indicatie voor de kosten van de generieke ICT-voorziening te komen is een vergelijking gemaakt met soortgelijke initiatieven binnen de overheid. Op deze manier is het mogelijk gebleken om tot een eerste indicatie van de kosten te komen voor een centrale voorziening.

3. Opstellen rapportage

Tijdens deze stap zijn de resultaten uit het onderzoek beschreven in een conceptrapportage. De conceptrapportage is afgestemd met de opdrachtgever en daarna besproken en gevalideerd met de brede projectgroep op 8 januari.

Deze projectgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de ministeries van JenV, Financiën, SZW, BZK en VWS, Belastingdienst, UWV, CJIB, KBvG, UvW, VNG, SVB en CAK. DUO en de ministeries van EZK en OCW zijn als agendalid betrokken. De reacties van de opdrachtgever en de brede projectgroep zijn verwerkt in de definitieve versie van het rapport.

3. Nadere duiding samenhang

Belangrijke aandachtspunten bij context onderzoek

Dit rapport betreft een herijking en aanvulling op het rapport 'Kwalitatieve businesscase gegevensuitwisseling beslag' van 5 juni 2018. In de periode tussen juni 2018 en januari 2019 hebben rondom het project 'Gegevensuitwisseling (vereenvoudigd) derdenbeslag' diverse ontwikkelingen plaatsgevonden. Voor een goede duiding van de inzichten uit deze verrijking is het goed om van een aantal zaken vooraf kennis te nemen.

- De afgelopen periode heeft ICTU in opdracht van SZW en samen met betrokken organisaties gewerkt aan het nader uitwerken van de functionele vereisten en de technische invulling van de scenario's. Deze verdiepingsslag maakt de scenario's concreter. Hierdoor wordt ook duidelijker welk type gegevens dient te worden uitgewisseld, hoewel een precisering en finalisering van keuzes hierin nog wel noodzakelijk is; zie ook het derde gedachtestreepje hieronder. Tevens zijn de eisen en wensen die aan de te realiseren voorziening zijn te stellen, nog niet vertaald in de vorm van concrete functionele en niet-functionele vereisten.
- Het breder uitwisselen van gegevens betreffende (vereenvoudigd) derdenbeslag draagt ertoe bij dat organisaties beter van elkaar weten welke beslagen (reeds) bij een burger liggen. Met deze informatie is het mogelijk om een betere afweging omtrent het al dan niet leggen van beslag te maken en, indien een nieuw beslag wordt gelegd, een meer persoonlijke benadering toe te passen. Aanvullend hierop zijn partijen zich gaan realiseren dat ook gegevens met betrekking tot de beslagvrije voet en de coördinerend deurwaarder in dit verband relevant zijn en idealiter door middel van de te realiseren ict-voorziening uitgewisseld worden. De KSA – BVV (versie 030) en het bijbehorende Addendum (GKS3 varianten IOD, versie 004) sorteren hierop reeds voor.
- De scope van de gegevensuitwisseling met betrekking tot (vereenvoudigd) derdenbeslag is nader bepaald en uitgebreid. Belangrijk hierbij is de keuze om via de te realiseren voorziening ook verrekengegevens uit te wisselen (nadere afstemming vindt nog plaats over de afbakening van de verrekengegevens). Informatie over verrekeningen is van belang om tot een goede afweging omtrent het al dan niet leggen van (vereenvoudigd) derdenbeslag te kunnen komen. Dit aspect was een half jaar geleden nog buiten scope.
- Uit de interviews is gebleken dat landelijke uitvoeringsorganisaties zoals Belastingdienst, UWV en CJIB in (zeer) beperkte mate organisatiespecifieke baten verwachten vanwege het preferente karakter van hun beslagen. Daarbij speelt mee dat, gelet op de wettelijke en/of beleidsmatige grondslag van een vordering, genoemde partijen en SVB een vordering niet kunnen kwijtschelden en om deze reden een sterke (inspannings-)verplichting voelen om openstaande vorderingen te innen.
- Gegeven de verbreding van de scope zijn ook nieuwe organisaties (LBIO en SVB) actief betrokken bij het bepalen van de impact voor hun organisatie. Dit was eerder niet (LBIO) of indirect (SVB) het geval.
- Vanuit SZW en de betrokken organisaties is geen inzicht in samenloop van beslagen en/of verrekeningen.
- De projecten 'Implementatie Wet vereenvoudigd beslagvrije voet' en 'Uitwisseling gegevens derdenbeslag' zijn apart gepositioneerd en verkeren in een verschillend stadium van realisatie, maar kennen, zeker vanuit het perspectief van de uitvoeringsorganisaties, een sterke mate van samenhang. De afgelopen periode is meer gezamenlijk opgetrokken. Wel valt in de gesprekken met betrokken organisaties op dat de scheiding van beide projecten, gegeven de sterke samenhang, continu extra aandacht vraagt ten aanzien van scope en de invulling van de samenhang. Ook vanuit het perspectief van de businesscase is dit een blijvend punt van aandacht. Immers, de Implementatie Wet vereenvoudigde beslagvrije voet introduceert de figuur van een coördinerend deurwaarder (CDW) en een eenvoudigere berekeningswijze van de beslagvrije voet. Het beeld ontstaat dat de maatschappelijke baten vooral gegenereerd worden vanuit 'Implementatie Wet vereenvoudigde beslagvrije voet', maar dat het project 'Uitwisseling gegevens derdenbeslag' en de in dat kader te realiseren ict-voorziening hiervoor een belangrijke randvoorwaarde creëren. Laatstgenoemd project lijkt in dat licht vooral kosten met zich mee te brengen met slechts beperkt directe baten. Voor een goed beeld van de maatschappelijke kosten en baten dienen beide projecten in samenhang te worden beoordeeld.

4. Kwalitatieve vergelijking scenario's

Introductie

In dit hoofdstuk worden de twee scenario's in het onderzoek met elkaar vergeleken aan de hand van achttien criteria, waarvan zestien criteria tijdens het eerdere onderzoek door de opdrachtgever in afstemming met de brede projectgroep zijn vastgesteld. Alle criteria zijn opgenomen en worden gedefinieerd op de volgende pagina's. De criteria zijn thematisch gerangschikt.

In afwijking van de vorige keer is, in overleg met opdrachtgever, ervoor gekozen om de criteria met betrekking tot de incidentele en structurele kosten te onderscheiden naar de kosten voor de individuele organisaties (kwantificering buiten scope van deze opdracht) en de kosten van de generieke voorziening.

Bij het vergelijken van de scenario's komen de volgende aspecten aan de orde:

- **Beschrijving criterium:** een beschrijving van het criterium waarlangs de scenario's met elkaar zijn vergeleken.
- **Beoordelingsschaal:** de scenario's zijn vergeleken aan de hand van onderstaande beoordelingsschaal. De gekozen beoordeling wordt toegelicht.

Score	Toelichting score
0	Scenario is <u>beperkt</u> geschikt ten aanzien van dit criterium.
+	Scenario is <u>matig</u> geschikt ten aanzien van dit criterium.
++	Scenario is <u>voldoende</u> geschikt ten aanzien van dit criterium.
+++	Scenario is <u>goed</u> geschikt ten aanzien van dit criterium.
++++	Scenario is <u>uitstekend</u> geschikt ten aanzien van dit criterium.

Na de omschrijving van de criteria geeft dit hoofdstuk een samenvattend overzicht van de scores van de scenario's op de achttien criteria. Zestien van deze criteria zijn reeds in een voortraject beoordeeld. Twee criteria zijn nieuw toegevoegd en betreffen de structurele en incidentele generieke kosten van de voorziening. Ter vergelijking hebben wij in dit overzicht ook de scores uit de oorspronkelijke businesscase opgenomen.

Verschil van dit onderzoek t.o.v. eerder onderzoek:

Bij het wege van de scores van beide scenario's op de verschillende criteria, is gebruik gemaakt van de oorspronkelijke scores uit de eerder uitgevoerde kwalitatieve businesscase. Deze oorspronkelijke scores vormen het vertrekpunt voor dit aanvullende onderzoek. Op een aantal criteria zijn deze scores gewijzigd op basis van nieuwe opgedane inzichten. Voor de volledigheid zijn de integrale scores op de criteria opgenomen. Waar op grond van dit onderzoek nieuwe inzichten zijn ontstaan, is dit met weergegeven met een groene strook naast de kwalitatieve toelichting. Daarnaast is de gewijzigde of nieuwe tekst *cursief* gedrukt. Wanneer de nieuwe inzichten hebben geleid tot een gewijzigde score op één van de criteria, is dit weergegeven met eenzelfde groene strook naast de score. Bij een ongewijzigde score en/of toelichting wordt gebruik gemaakt van een grijze strook.

Gewijzigd

Ongewijzigd

Beschrijving criteria

Algemene criteria		
1.	Doelrealisatie	De mate waarin het scenario bijdraagt aan de realisering van de door het kabinet gestelde doelen.
2.	Samenhang	De mate waarin een scenario aansluit bij ontwikkelingen rondom de implementatie vereenvoudigde beslagvrije voet.
Technologische criteria		
3.	Processen en techniek	De mate waarin een scenario de processen gestandaardiseerd en geüniformeerd worden uitgevoerd. Denk hierbij aan zaken zoals gegevensuitwisselingen en –opslag.
4.	Flexibiliteit	De mate waarin een scenario in staat is om een stapsgewijze uitbreiding van de gegevensuitwisseling en/of van daarin participerende organisaties te faciliteren.
5.	Robuustheid	De mate waarin een scenario in staat is om grote hoeveelheden gegevens te verwerken (bulkinformatie).
6.	Bewezen functioneren	De mate waarin een scenario zich in de praktijk bewezen heeft.
7.	Toekomstvastheid	De mate waarin een scenario ook bij nieuwe ontwikkelingen kan blijven functioneren.
8.	Doorlooptijd	De mate waarin het mogelijk is om op korte termijn, zo mogelijk in 2019 het scenario te realiseren.
Organisatorische criteria		
9.	Governance	De mate waarin te verwachten valt dat tot een eenduidige toedeling en beschrijving van rollen en verantwoordelijkheden (Opdrachtgever, Eigenaar, Beheerder, e.d.) kan worden gekomen, in relatie tot de inspanning die daarvoor moeten worden geleverd.
Juridische criteria		
10.	Privacy aspecten	De mate waarin te verwachten valt dat een scenario kan voldoen aan de wettelijke vereisten t.a.v. privacy (AVG), in relatie tot de inspanningen die daarvoor moeten worden geleverd.
(Maatschappelijke) kosten en baten		
11.	Structurele kosten beslaglegger	De mate waarin een scenario voor de participerende organisaties structurele meerkosten met zich meebrengt.
12.	Incidentele kosten beslaglegger	De mate waarin een scenario eenmalige investeringskosten vraagt van de betrokken organisaties.
13.	Structurele generieke kosten voorziening	De mate waarin een scenario structurele kosten met zich meebrengt voor de generieke voorziening.
14.	Incidentele generieke kosten voorziening	De mate waarin een scenario incidentele kosten met zich meebrengt voor de generieke voorziening.
15.	Baten beslaglegger	De mate waarin een scenario voor de participerende organisaties opbrengsten genereert.
16.	Baten schuldenaar	De mate waarin een schuldenaar geholpen is door uitvoering van een scenario.
17.	Baten derde	De mate waarin een scenario tijd- en/of kostenbesparing oplevert voor derden (werkgevers).
Draagvlak		
18.	Draagvlak	De mate waarin een scenario kan rekenen op een coöperatieve, positieve opstelling van organisaties die bij de realisatie betrokken zijn.

Samenvatting vergelijking scenario's

Score	Toelichting score
0	beperkt
+	matig
++	voldoende
+++	goed
++++	uitstekend

In onderstaande tabel zijn de uitkomsten voor de twee scenario's op alle beoordelingscriteria weergegeven. Hierbij zijn ter referentie ook de originele scores uit het voortraject weergegeven. Lichtgrijze arcering geeft aan dat de herijkte score afwijkt van de originele score.

Algemene criteria		1: Eén database		2: Routeervoorziening	
		Originele score	Herijkte score	Originele score	Herijkte score
1.	Doelrealisatie	+++	+++	+++	+++
2.	Samenhang	n.t.b.	+++	n.t.b.	+++
Technologische criteria					
3.	Processen en techniek	+++	+++	+++	+++
4.	Flexibiliteit	++	++	++	++
5.	Robuustheid	++	++	++	+++
6.	Bewezen functioneren	+++	+++	+++	+++
7.	Toekomstvastheid	+++	++	+++	+++
8.	Doorlooptijd	++	++	0/+	++
Organisatorische criteria					
9.	Governance	++	++	+	++
Juridische criteria					
10.	Privacy aspecten	0/+	+	++	+++
(Maatschappelijke) kosten en baten					
11.	Structurele kosten beslaglegger*/**	n.v.t*	++	n.v.t*	++
12.	Incidentele kosten beslaglegger*/**	n.v.t*	++	n.v.t*	+++
13.	Structurele generieke kosten voorziening*/**	n.v.t*	++	n.v.t*	+ / ++
14.	Incidentele generieke kosten voorziening*/**	n.v.t*	+++	n.v.t*	+
15.	Baten betrokken organisaties	+++	0/+	+++	0/+
16.	Baten schuldenaar	++	++	++	++
17.	Baten derde	+++	+++	+++	+++
Draagvlak					
18.	Draagvlak	+++	+	+++	++++

*De structurele en incidentele kosten zijn ten opzichte van het eerder uitgevoerde onderzoek opgesplitst in kosten voor de beslaglegger en kosten voor de voorziening. Eerdere scores zijn daarom niet langer één op één over te nemen.

**Let op: hoe positiever de score op dit criterium hoe (relatief) lager de kosten.

1 Doelrealisatie

Score	Toelichting score
0	beperkt
+	matig
++	voldoende
+++	goed
++++	uitstekend

Beschrijving doelrealisatie					
De mate waarin het scenario bijdraagt aan de realisering van de door het kabinet gestelde doelen zoals verwoord in de Rijksincasovissie (Kamerbrief 4 april 2016): transparantie richting de burger, afstemming tussen de verschillende incasserende organisaties, ruimte voor maatwerk waar nodig en aandacht voor het voorkomen van onnodige verhogingen van de schuldenlast door het gevolgde Rijksincassoproces.					
	1: Eén database	+++		2: Routeervoorziening	+++
Toelichting	Gegevensuitwisseling in het kader van beslag leidt tot een beter inzicht in de beslagpositie van de schuldenaar. Hierdoor kan de betrokken organisatie tot een betere afweging komen inzake de opportuniteit van een beslag. Onnodige kosten aan de zijde van zowel de schuldeiser als de schuldenaar worden voorkomen door gerichtere inzet van het beslaginstrument <i>en de kwaliteit van de communicatie met schuldenaar gaat omhoog</i>.			Idem scenario 1.	

2 Samenhang

Samenhang					
De mate waarin een scenario aansluit bij ontwikkelingen rondom de implementatie vereenvoudigde beslagvrije voet.					
	1: Eén database	+++		2: Routeervoorziening	+++
Toelichting	- SZW heeft twee, met elkaar samenhangende projecten in gang gezet: (1) de implementatie van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet en (2) de verbeterde gegevensuitwisseling in het kader van derdenbeslag. Bij beide projecten zijn grotendeels dezelfde uitvoerende organisaties betrokken. SZW draagt zorg voor een goede afstemming van de beslismomenten en keuzes die in beide projecten worden gemaakt, onder meer door organisatorische afspraken rond de aansturing van beide projecten. <i>In de KSA-BVV en bijbehorend addendum wordt de samenhang tussen beide projecten beschreven. Ook is in de afgelopen periode door betrokken partijen nauw samengewerkt bij het verder invullen van wederzijdse benodigdheden en het doorvertalen daarvan in (technische) functionaliteiten. Deze functionaliteiten dienen nog definitief te worden vastgesteld.</i>			Idem scenario 1.	

3 Processen en techniek

Score	Toelichting score
0	beperkt
+	matig
++	voldoende
+++	goed
++++	uitstekend

Beschrijving processen en techniek				
- De mate waarin binnen een scenario de processen gestandaardiseerd en geüniformeerd worden uitgevoerd. Denk hierbij aan zaken zoals gegevensuitwisselingen en –opslag. - Archivering (bijvoorbeeld als bewijslast voor besluitvorming) van gegevens blijft in alle scenario's de verantwoordelijkheid van individuele organisaties.				
	1: Eén database	+++	2: Routeervoorziening	+++
Toelichting	Doordat gekozen wordt voor één centrale database kan goed worden afgedwongen dat processen gestandaardiseerd en geüniformeerd worden vanuit één centraal aansluitprotocol.		Processen kunnen gestandaardiseerd en geüniformeerd worden uitgevoerd, wanneer wordt aangesloten volgens e-overheid standaarden en een centraal dataprotocol.	

4 Flexibiliteit

Beschrijving flexibiliteit				
- De mate waarin een scenario in staat is om een stapsgewijze uitbreiding van de gegevensuitwisseling en/of van daarin participerende organisaties te faciliteren - Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen twee aanpassingen die in de toekomst al dan niet gecombineerd door het systeem moeten kunnen worden gefaciliteerd: Verbreding: gefaseerde aansluiting van meerdere partijen, het aantal gebruikers neemt toe, de set van gegevens die wordt uitgewisseld verandert niet. Verdieping: uitbreiden van de gegevens die uitgewisseld worden, het aantal partijen blijft hetzelfde.				
	1: Eén database	++	2: Routeervoorziening	++
Toelichting	Verbreding (+++): In het functioneel ontwerp is opgenomen dat overheidsorganisaties kunnen aansluiten via e-overheid standaarden. In het functioneel ontwerp is ook rekening gehouden met het aansluiten van overheidsorganisaties via het DigiNetwerk. Dit betekent technisch gezien dat het centrale register voorbereid en gerealiseerd is om overheidsorganisaties anders dan gerechtsdeurwaarders te kunnen faciliteren. Verdieping (++): Wijziging in de structuur van de dataset leidt tot aanpassingen in de systemen die gekoppeld zijn aan de database, de database zelf, koppelvlakken en de systemen van betrokken organisaties. Wanneer meer gegevens in het kader van derdenbeslag of gegevens over overige incassomaatregelen worden toegevoegd, zal een aangepast uitwisselingsprotocol moeten worden ingevoerd..		Verbreding (+++): nieuwe overheidsorganisaties kunnen aansluiten via e-overheid standaarden. Verdieping (++): wijziging in de structuur van de dataset leidt tot aanpassingen in de systemen van de betrokken organisaties gekoppeld aan de routeervoorziening en de koppelvlakken. Wanneer meer gegevens in het kader van derdenbeslag of gegevens over overige incassomaatregelen worden toegevoegd, zal een aangepast uitwisselingsprotocol moeten worden geïmplementeerd.	

5 Robuustheid

Score	Toelichting score
0	beperkt
+	matig
++	voldoende
+++	goed
++++	uitstekend

Beschrijving robuustheid

- De mate waarin een scenario in staat is om (grote) hoeveelheden gegevens te verwerken (bulkinformatie)
- Hierbij wordt onderscheid gemaakt in:
 - **Data lezen:** het ophalen van data uit een systeem
 - **Data schrijven:** het inschrijven of bijwerken van data in een systeem
 - **Capaciteit:** Het faciliteren van grote hoeveelheden data uitwisseling via koppelvlakken

	1: Eén database	++	2: Routeervoorziening	+++
Toelichting	– Data lezen (+++): Bij het opvragen van gegevens hoeft maar één keer een query (informatieverzoek) aan de database gedaan te worden; de vrager krijgt in één keer de gegevens. – Data schrijven (+): gegevens moeten worden geregistreerd en mutaties worden bijgewerkt in zowel het systeem van de leverancier, als in de database. – Capaciteit (+): <i>Het verwerken van de verreken-data vergt het structureel delen van grote hoeveelheden data, dit vergt relatief gezien extra capaciteit van de koppelvlakken.</i>			
	– Data lezen (+++): Opvragen van gegevens leidt tot bevraging aan relevante decentrale bronnen van aangesloten partijen middels een gericht informatieverzoek, de vrager krijgt afhankelijk van de gekozen vorm in één keer de gegevens of zal zelf de consolidatie van gegevens moeten verwerken. – Data schrijven (+++): gegevens hoeven alleen te worden geregistreerd en bijgewerkt in het systeem van de bronhouder. – Capaciteit (++): <i>Gerichte verzoeken zorgen voor relatief veel kleinschalig dataverkeer, benodigde capaciteit van koppelvlakken is beperkt. Frequentie van verzoeken vergroot foutgevoeligheid.</i>			

6 Bewezen functioneren

Beschrijving bewezen functioneren

- De mate waarin een scenario zich in de praktijk bewezen heeft.
- Het is belangrijk om hierbij te vermelden dat iedere oplossing is gebouwd en ontworpen met een specifiek doel. Dat een oplossing zich in de praktijk bewezen heeft hoeft niet per definitie te betekenen dat deze oplossing ook geschikt is voor de uitwisseling van gegevens voor het beslagproces.

	1: Eén database	+++	2: Routeervoorziening	+++
Toelichting	– Huidig DBR werkt naar behoren. Daarnaast zijn meerdere voorbeelden bekend van registers: Centraal Curatele- en bewind register (CCBR), Centraal Insolventieregister (CIR), Bureau Krediet Registratie (BKR). – <i>Het Stelsel van Basisregistraties laat zien dat een centrale generieke voorziening een adequate oplossing zou kunnen bieden.</i>			
	– Momenteel zijn er diverse voorbeelden van routeervoorzieningen (Suwinet, JUBES, CORV) en partijen die hiervoor de infrastructuur realiseren (BKWI, Justid, RINIS). – <i>De verschillende voorbeelden tonen aan dat het ontwikkelen en implementeren van een routeervoorziening mogelijk is, ongeacht de exacte specificaties.</i>			

7 Toekomstvastheid

Score	Toelichting score
0	beperkt
+	matig
++	voldoende
+++	goed
++++	uitstekend

Beschrijving toekomstvastheid

- De mate waarin een scenario ook bij nieuwe ontwikkelingen kan blijven functioneren;
- Nieuwe ontwikkelingen zijn bijvoorbeeld:
 - a. Technologische ontwikkelingen voor gegevensuitwisseling;
 - b. Burgers krijgen toegang tot het beslagregister om in één overzicht hun schuldpositie in te zien of via een portaal het beslag register ook gebruiken voor gegevensuitwisseling;
 - c. Uitvoeren van centrale analyses ten behoeve van het oplossen van de schuldenproblematiek (mits dit juridisch mogelijk is);
 - d. Het samenbrengen van aantal andere registers die betrekking hebben op de vermogenspositie van burger (zoals de Verwijsindex Schuldhelpverlening (VISH), Centraal Curatele- en bewind register (CCBR), Centraal Insolventieregister (CIR), Basisregistratie Personen (BRP). Hierbij kan worden gedacht aan de ontwikkeling van een dashboard dat inzicht biedt door informatie op te halen uit de achterliggende systemen van verschillende partijen;
 - e. Overige punten uit de Rijksincassovisie.
- Invulling geven aan de door SZW gewenste 'stip op de horizon' waarbij de generieke voorziening naar de toekomst toe ook de IOD functie vervult vanuit V-BVV.
- Het gaat hierbij niet om uitbreiding van de gegevensuitwisseling (typen en volume) en/of uitbreiding van participerende organisaties.

	1: Eén database	++	2: Routeervoorziening	+++
Toelichting	– Kan goed functioneren bij nieuwe ontwikkelingen; analyses, uitbreiding en intelligentie kunnen worden ingebouwd; burgers kunnen toegang verkrijgen via bijvoorbeeld een inkijsfunctie; kan worden gekoppeld met andere registers. – <i>Afhankelijk van de gewenste functionaliteit, waarbij nadrukkelijk rekening gehouden moet worden met het ontsluiten van een rekenfunctionaliteit, is dit gecompliceerder bij een database in vergelijking tot bij een routeervoorziening.</i>		– Kan goed functioneren bij nieuwe ontwikkelingen; burgers kunnen toegang verkrijgen; kan worden gekoppeld met andere registers, <i>wel is het minder eenvoudig om centrale analyses uit te voeren gelet op de versnippering van de data.</i> – Met een routeervoorziening kunnen gegevens op meta-niveau worden geanalyseerd. Een routeervoorziening is minder geschikt voor het analyseren van de inhoudelijke gegevens.	

8 Doorlooptijd

Score	Toelichting score
0	beperkt
+	matig
++	voldoende
+++	goed
++++	uitstekend

Beschrijving doorlooptijd

- De mate waarin het mogelijk is om op korte termijn het scenario te realiseren.
- In alle scenario's geldt dat de doorlooptijd tevens afhankelijk is van de doorlooptijd van realisatie aan de kant van de aan te sluiten organisaties. Dit heeft geen impact op de score.

	1: Eén database	++		2: Routeervoorziening	++	
Toelichting	– De doorlooptijd voor dit scenario is relatief kort. In hoofdlijnen zal de huidige database opengesteld moeten worden om vervolgens de overige organisaties hierop aan laten sluiten. Afhankelijk van de wijze waarop het eigenaarschap is belegd zal de doorlooptijd meer/minder tijd in beslag nemen. Nader onderzoek of de huidige opzet van het beslagregister voldoet aan de wensen en eisen van alle partijen is benodigd, <i>met name verrekningen zijn hierbij een aandachtspunt</i>.			– De daadwerkelijke doorlooptijd hangt samen met de uiteindelijke keuze voor inrichting en complexiteit van de routeervoorziening. – <i>Doorlooptijd wordt eveneens beïnvloed door de mate waarin de routeervoorziening gebruik zal maken van bestaande infrastructuur en/of werkwijzen.</i>		

9 Governance

Beschrijving governance

- De mate waarin te verwachten valt dat tot een eenduidige toedeling en beschrijving van rollen en verantwoordelijkheden (Opdrachtgever, Eigenaar, Beheerder, e.d.) kan worden gekomen, in relatie tot de inspanning die daarvoor moeten worden geleverd.

	1: Eén database	++		2: Routeervoorziening	++	
Toelichting	– Afspraken zijn benodigd omtrent functionele werking e.d. op het niveau van de database. – <i>Duidelijke afspraken benodigd wie voor welke data verantwoordelijk is. Wat is de rol van de beheerder en de betrokken organisaties hierin?</i>			– Afspraken zijn benodigd omtrent de functionele werking e.d. van de routeervoorziening. – De complexiteit van de governance hangt sterkt af van het type routeervoorziening, denk aan het aantal "centrale diensten" zoals bijvoorbeeld het berekenen van de beslagvrije voet. Dit vraagt om keuzes ten aanzien van de inrichting van de routeervoorziening. – <i>Eigenaarschap van data ligt duidelijk bij de betrokken organisaties.</i>		

10 Privacy aspecten

Score	Toelichting score
0	beperkt
+	matig
++	voldoende
+++	goed
++++	uitstekend

Beschrijving privacy aspecten				
- De mate waarin te verwachten valt dat een scenario kan voldoen aan de wettelijke vereisten t.a.v. privacy (AVG), in relatie tot de inspanningen die daarvoor moeten worden geleverd. - De scores en de toelichting zijn gebaseerd op een eerste juridische analyse naar de eisen van Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) voor gegevensuitwisseling in het kader van beslag. Er is geen Privacy Impact Assessment (PIA) uitgevoerd. De resultaten vanuit de juridische analyse zijn terug te vinden in het eerdere onderzoek.				
	1: Eén database	+	2: Routeervoorziening	+++
Toelichting	Elke partij die zijn gegevens beschikbaar heeft gesteld valt aan te merken als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de AVG. De mate van verantwoordelijkheid is afhankelijk van de aanwezigheid van een gemeenschappelijke verantwoordelijke (art. 26 AVG). Indien deze aanwezig is, strekt de verantwoordelijkheid van de overige partijen slechts tot zover zij daarover juridische zeggenschap hebben. - Indien geen gemeenschappelijke verantwoordelijke is aangewezen, is elk van de verantwoordelijken aansprakelijk voor het geheel van de gegevensverwerkingen. Dit brengt met zich mee dat heldere en correcte afspraken over verantwoordelijkheden dienen te worden gemaakt tussen alle betrokken partijen. - Het inrichten van één database heeft de meeste impact op de persoonlijke levenssfeer van het individu. - Door SNG is voor het Digitaal Beslagregister (DBR) een Privacy Impact Assessment uitgevoerd. Door het doorvoeren van de beheersmaatregelen uit het vastgestelde rapport, wordt de privacy binnen het huidige DBR geborgd. Bij het uitvoeren van de PIA is nog geen rekening gehouden met het eventueel verwerken van verrekengegevens. - In vergelijking met het vorige onderzoek zijn de scores verhoogd, maar is het verschil tussen beide scenario's gelijk gebleven.			
	- Alleen de minimaal benodigde gegevens worden centraal vastgelegd en onderhouden. Elke betrokken partij blijft op deze manier eigenaar van de eigen data en daarmee verantwoordelijk voor de kwaliteit van hun eigen gegevens. - Er worden persoonsgegevens uitgewisseld, maar iedere partij is aan te merken als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van art. 4 AVG. Zodra de bestanden in handen zijn van de ontvangende partij, zullen zij verantwoordelijk zijn voor de kopie van ontvangen gegevens, aangezien zij de doel en middelen bepalen voor verdere gegevensverwerking. Een verwerkersovereenkomst lijkt derhalve niet noodzakelijk. - De routeervoorziening is de minst inbreukmakende variant. Er zijn dus ook minder beheersmaatregelen noodzakelijk om de gegevens te beschermen. - Binnen de routeervoorziening kan een verwijsindex (nu buiten scope) ervoor zorgen dat alleen gegevens opgevraagd worden bij organisaties die over relevante gegevens beschikken. Op deze manier vinden er geen onnodige informatietransacties plaats, zoals het geval wanneer er bij een bevraging geen gegevens worden opgehaald.			

11 Structurele kosten beslaglegger

Score	Toelichting score
0	beperkt
+	matig
++	voldoende
+++	goed
++++	uitstekend

Beschrijving structurele kosten beslaglegger

- De mate waarin een scenario voor de beslaglegger structurele meerkosten met zich brengt. De structurele kosten die worden onderscheiden zijn:
 - Structurele governancekosten ook in relatie tot andere (interne) systemen;
 - Structurele beheerkosten (technisch en functioneel);
 - Structurele kosten in het kader van ketenmanagement.

Let op: hoe positiever de score op dit criterium hoe (relatief) lager de structurele kosten.

	1: Eén database	++	2: Routeervoorziening	++
Toelichting	- De structurele kosten die van toepassing zijn betreffen: (i) structurele governancekosten, (ii) structurele beheerkosten (technisch en functioneel) en (iii) structurele kosten in het kader van ketenmanagement. <i>Dit criterium richt zich nu enkel op de structurele kosten van de beslaglegger.</i>			
	<i>In vergelijking met het eerdere onderzoek focust dit criterium zich nu enkel op de structurele kosten van de beslag leggende organisatie, per saldo is de verwachting dat de structurele kosten voor organisaties in beide scenario's weinig van elkaar verschillen.</i>			

12 Incidentele kosten beslaglegger

Beschrijving incidentele kosten beslaglegger

- De mate waarin een scenario eenmalige investeringskosten vraagt van de beslag leggende organisatie. De incidentele kosten die worden onderscheiden zijn:
 - Investeringskosten in de governance rondom de implementatie en het gebruik van de voorziening;
 - Koppeling van de centrale technische voorziening met eigen systeem / systemen.
 - Investeringskosten om de interne systemen te ontsluiten.

Let op: hoe positiever de score op dit criterium hoe (relatief) lager de incidentele kosten.

	1: Eén database	++	2: Routeervoorziening	+++
Toelichting	<i>Het DBR is, met enkele aanpassingen, in staat om ook overheidsorganisaties aan te sluiten. Ontwikkelkosten (technisch en functioneel) voor de technische voorziening zijn echter aan de kant van de beslaglegger niet benodigd. Wel dienen betrokken organisaties eenmalige kosten te maken in verband met de koppeling met de technische voorziening en voor het interne ontsluiten van de benodigde informatie. Op basis van de geschatte volumes met betrekking tot verrekende gegevens, wordt verwacht dat de koppelingskosten relatief hoog uitvallen. De exacte omvang is op dit moment niet vast te stellen.</i>			
	<i>Het opzetten van een routeervoorziening vergt investeringskosten. De incidentele kosten die voor rekening komen voor de beslaglegger kunnen op dit moment niet worden geschat.</i> <i>Ook bij een routeervoorziening zullen koppelingskosten van toepassing zijn. De verwachting is dat door de kleinere capaciteit van de koppelingen de kosten lager zullen uitvallen i.v.m. de database.</i> <i>De kosten voor het intern ontsluiten van de benodigde informatie door de organisaties zijn gelijk aan de kosten hiervoor bij een database.</i>			

13 Structurele generieke kosten voorziening

Score	Toelichting score
0	beperkt
+	matig
++	voldoende
+++	goed
++++	uitstekend

Beschrijving structurele generieke kosten voorziening

- De mate waarin een scenario structurele kosten met zich meebrengt voor de generieke voorziening. De structurele kosten die worden onderscheiden zijn:
 - Structurele governancekosten;
 - Structurele beheerkosten (technisch en functioneel);
 - Structurele kosten in het kader van ketenmanagement.

Let op: hoe positiever de score op dit criterium hoe (relatief) lager de structurele kosten. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de structurele kosten per voorziening.

	1: Eén database	++	2: Routeervoorziening	+ / ++
Toelichting	– De kosten voor het beheer e.d. van een centrale database kan worden geschat op basis van de huidige beheerkosten van het DBR. – Ten opzichte van de geschatte structurele generieke kosten van een routeervoorziening, lijken de structurele kosten van een centrale database (iets) lager te liggen.		– Op basis van vergelijking met andere routeervoorzieningen is het aannemelijk dat de structurele generieke kosten hoger liggen dan bij een centrale database. – Een meer precieze schatting van de structurele kosten zal moeten volgen na het formuleren van de benodigde functionaliteiten.	

14 Incidentele generieke kosten voorziening

Beschrijving incidentele generieke kosten voorziening

- De structurele kosten die worden onderscheiden zijn:
 - Investeringskosten in de governance rondom de voorziening;
 - Eenmalige ontwikkelkosten (technisch en functioneel);
 - Koppeling van de technische voorziening met de betrokken organisaties.

Let op: hoe positiever de score op dit criterium hoe (relatief) lager de structurele kosten. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de incidentele kosten per voorziening.

	1: Eén database	+++	2: Routeervoorziening	+
Toelichting	– Uitgangspunt bij het inrichten van een centrale database is uitbreiden van het DBR. Er zullen in dat geval kosten moeten worden gemaakt voor onder meer de uitbreiding van de capaciteit, ontwerp, ontwikkeling en implementatie. – Door gebruik te maken van het reeds beschikbare register en bijbehorende kennis en ervaring blijven de kosten relatief beperkt.		– Uitgangspunt is een nieuw te bouwen routeervoorziening. In vergelijking met het doorontwikkelen van het DBR zijn de kosten hiervan hoger. De benodigde investering is onder meer afhankelijk van de gewenste functionaliteiten. Voordat een goede inschatting gemaakt kan worden zullen deze functionaliteiten moeten worden vastgesteld. – Wanneer wordt gekozen om aan te sluiten bij een reeds bestaande voorziening, is de verwachting dat de kosten significant lager zijn.	

15 Baten betrokken organisaties

Score	Toelichting score
0	beperkt
+	matig
++	voldoende
+++	goed
++++	uitstekend

Beschrijving baten betrokken organisaties				
- De mate waarin een scenario voor de participerende organisaties opbrengsten genereert. Bijlage B geeft inzicht in de geïdentificeerde baten per organisatie. - Dit criterium vertoont overlap met criterium 1. doelrealisatie. De beoordeling is geïsoleerd van dit criterium gemaakt.				
	1: Eén database	0/+	2: Routeervoorziening	0/+
Toelichting	- De baten worden veroorzaakt door een efficiëntere afweging om wel of niet beslag te leggen. Hiermee worden onnodige kosten voorkomen. - De baten verschillen per organisatie. In bijlage B worden de baten per organisatie weergegeven. - De baten hangen onder meer af huidige inrichting van de relevante processen en de uitgangssituatie ten opzichte van de andere organisaties. De uitgangspositie wordt bepaald door onder andere het aantal vorderingen, mogelijkheden tot verrekening met eigen uitkeringen en de preferentie van de vorderingen. De vorderingen van de Belastingdienst zijn bijvoorbeeld op grond van geldende wet- en regelgeving preferent, terwijl de UWV (net als Belastingdienst Toeslagen) slechts beperkt beslag legt in vergelijking met andere betrokken organisaties, omdat zij in de gelegenheid is om te verrekenen met de uitkeringen die zij verstrekt.			
	Idem scenario 1.			

16 Baten schuldenaar

Beschrijving baten schuldenaar				
De mate waarin een schuldenaar geholpen is door uitvoering van een scenario.				
	1: Eén database	++	2: Routeervoorziening	++
Toelichting	- Naar verwachting worden de voordelen ten aanzien van de schuldenaar met name gerealiseerd als gevolg van de vereenvoudigde BVV, omdat dit resulteert in een kwalitatief beter beslagproces - Na raadpleging van de gegevens zal er minder vaak beslag worden gelegd bij de schuldenaar. Het precieze effect is niet vast te stellen			
	Idem scenario 1.			

17 Baten derde

Score	Toelichting score
0	beperkt
+	matig
++	voldoende
+++	goed
++++	uitstekend

Beschrijving baten derde

- De mate waarin een scenario tijd- en/of kostenbesparing oplevert voor de derden (werkgevers).
- Uit het rapport van Nibud (2017), Personeel met schulden volgt dat 46% van de organisaties te maken heeft met loonbeslagen bij hun werknemers. De kosten van een werknemer met schulden wordt geschat op:

Gegevensuitwisseling kan er toe leiden dat de betrokken organisaties minder vaak loonbeslag leggen, waardoor de werkgever minder tijd kwijt is met het verwerken van loonbeslagen (3 uur per loonbeslag). Er zijn geen effecten voorzien ten aanzien van de productiviteit of ziekteverzuim van de werknemer.

- Dit criterium vertoont overlap met criterium 1: doelrealisatie. De beoordeling is geïsoleerd van dit criterium gemaakt.

	1: Eén database	+++		2: Routeervoorziening	+++	
Toelichting	– Indien er minder (loon-)beslagen worden gelegd, zullen derden zoals werkgevers minder vaak worden geconfronteerd met het uitvoeren van een beslag. <i>Dankzij het aanstellen van een coördinerend deurwaarder verloopt communicatie via één partij en zullen de verwerkingskosten van de (loon-)beslagen afnemen.</i> – Uit het rapport 'Personeel met schulden' van het Nibud volgt dat het verwerken van een loonbeslag drie uur kost voor de werkgever.			– Idem scenario 1.		

18 Draagvlak

Beschrijving draagvlak

- De mate waarin een scenario kan rekenen op een coöperatieve, positieve opstelling van de organisaties die bij de realisatie betrokken zijn.
- Het draagvlak per scenario wordt op basis van de gesprekken en labsessies in kaart gebracht aan de hand van de uitwerking van de andere vergelijkende criteria.

	1: Eén database	+		2: Routeervoorziening	++++	
Toelichting	– Betrokken organisaties hebben veel zorgen over privacy en het bijhouden van twee gegevensbronnen, de centrale database en de database van de betrokken organisatie.			– Routeervoorziening geniet de voorkeur van vrijwel alle organisaties onder meer doordat gegevens bij de bron blijven en privacy makkelijker te borgen is.		

5. Kwantitatieve vergelijking scenario's

Kwantitatieve vergelijking scenario's

Om een gekwantificeerde vergelijking te maken van beide scenario's zijn in dit hoofdstuk zowel de generieke kosten van beide oplossingen als de bijbehorende organisatiespecifieke baten op hoofdlijnen in kaart gebracht. Hierbij zijn de volgende **uitgangspunten** gehanteerd:

- De kosten zijn berekend op basis van beschikbare documentatie per voorziening en zijn op hoofdlijnen geëvalueerd aan de hand van eerdere ervaringen met soortgelijke oplossingen. Dit levert een eerste inzicht op in de omvang van de te verwachten kosten per voorziening.
- Voor de kosten met betrekking tot één centrale database is gebruikgemaakt van een inschatting vanuit de SNG voor het verbreden van het DBR.
- Voor de routeervoorziening is uitgegaan van een nieuw te ontwikkelen voorziening. Voor de kosten hiervan zijn de kosten van de Collectieve Opdracht en Routeervoorziening (CORV) als referentiemateriaal gebruikt. De CORV is sinds 2015 operationeel met het oog op de decentralisatie van jeugdzorg richting het gemeentelijke veld. Als gevolg moest de ketencommunicatie tussen justitiële partijen (Politie, CJIB Raad van Kinderbescherming), gemeenten en jeugdhulpaanbieders worden ondersteund. Het gaat om ca. 150.000 (kern)berichten per jaar die van organisatie A naar organisatie B worden verstuurd.
- De kosten voor het realiseren van een koppelvlak tussen individuele organisaties en de centrale voorziening vallen net als de kosten voor het aanpassen van organisatie specifieke systemen buiten scope van dit onderzoek;
- Voor een exacte inschatting van de benodigde IT kosten, is het noodzakelijk om een definitieve 'to-be'-situatie vast te stellen. Dit geeft onder meer inzicht in de gewenste specificaties, de uit te wisselen gegevens en bijbehorende volumes.

Kosten

Aan de generieke kostenkant wordt onderscheid gemaakt naar incidentele ontwikkelkosten en structurele beheerkosten per scenario. Deze kosten zijn in de tabel op de volgende pagina opgenomen.

Het ontwikkelen van één centrale database vraagt om een geschatte eenmalige investering tussen de EUR 280.000 en EUR 350.000 bij verbreding van het DBR. Kosten voor het opzetten van een (nieuwe) routeervoorziening bedragen naar schatting tussen de EUR 1,1 miljoen en EUR 2,3 miljoen – Momenteel

beheert de SNG het DBR, de centrale database voor het uitwisselen van gegevens tussen gerechtsdeurwaarders. Het verbreden van het DBR om ook met andere (publieke) organisaties gegevens uit te wisselen rondom het derdenbeslag vraagt om een uitbreiding van de capaciteit van de huidige infrastructuur en de implementatie van nieuwe beslag-objecten in de berichtenstandaard. De benodigde EUR 280.000 betreft volgens de SNG een veilige inschatting (met relatief hoge kosten voor de uitbreiding van capaciteit) vanwege onzekerheid over piekbelastingen, het aantal uitgevoerde verrekeningen en acceptabele verwerkingstijden. Op dit moment is het niet mogelijk om de verschillen met de huidige functionaliteit van het huidige DBR te bepalen. Gegeven de complexiteit is een onzekerheidsmarge van 25% gehanteerd. Dit levert een bandbreedte van EUR 280.000 tot EUR 350.000 op.

De kosten voor het ontwikkelen, implementeren en ingebruiknemen van de CORV bedroegen in 2013 EUR 2,3 miljoen, verdeeld over 3 jaar. Vanuit de ervaring die rond CORV is opgedaan schat Justid dat de benodigde kosten voor het realiseren van een vergelijkbare routeervoorziening met betrekking tot het derdenbeslag ten minste 50% lager liggen. Het voornaamste verschil zit in het grote aantal afspraken dat ten aanzien van de CORV gemaakt moest worden met gemeenten met betrekking tot hun processen. De verwachting is dat dergelijke afspraken rondom het derdenbeslag beduidend minder vaak voorkomen. Dit levert een bandbreedte op van EUR 1,1 tot 2,3 miljoen.

Naast het ontwikkelen van een nieuwe routeervoorziening, is het mogelijk om aan te sluiten bij reeds bestaande routeervoorziening (zoals JUBES en CORV, beide binnen het domein van Justitie). De ervaring van Justid leert dat aansluiten bij een reeds bestaande voorziening significant lagere incidentele én structurele kosten met zich mee brengt. De optie om voor het uitwisselen van gegevens rondom het derdenbeslag aan te sluiten bij een reeds bestaande routeervoorziening is niet verder in detail onderzocht.

Kwantitatieve vergelijking scenario's

Structurele beheerkosten voor een centrale database bedragen EUR 440.000 per jaar. De beheerkosten voor een routeervoorziening lijken ten minste EUR 500.000 per jaar te bedragen – Voor de beheerkosten van een centrale database is gekeken naar de kosten voor het beheer van het DBR in haar huidige vorm. Op basis van een verdere uitwerking van de benodigde functionaliteiten voor een centrale database, zullen de beheerkosten naar verwachting toenemen.

Voor de beheerkosten van een routeervoorziening wordt opnieuw gebruikgemaakt van de ervaringen die rond CORV zijn opgedaan. Deze beheerkosten bedragen EUR 500.000. Gezien de functionaliteiten van CORV en de omvang en aard van het berichtenverkeer, is het aannemelijk dat de beheerkosten van een routeervoorziening ten behoeve van gegevensuitwisseling rondom het derdenbeslag hoger uitvallen. Ter vergelijking is eveneens gekeken naar de beheerkosten van Suwinet, een andere routeervoorziening die wordt beheerd door BKWI. De geschatte beheerkosten voor deze voorziening liggen rond de EUR 6.000.000. De functionaliteiten en berichtenvolumes zijn binnen Suwinet echter wel significant groter dan voor het uitwisselen van gegevens rondom het derdenbeslag noodzakelijk lijkt. De verwachting is dat de structurele kosten van een routeervoorziening significant lager zijn dan de geschatte EUR 500.000 wanneer wordt aangesloten bij een reeds bestaande voorziening.

Een andere manier om naar structurele kosten te kijken is het hanteren van de gemiddelde berichtprijs. De gemiddelde berichtprijs binnen het DBR was in 2017 EUR 0,33. Bij Justid, de leverancier en beheerder van diverse ketenvoorzieningen, wordt de berichtprijs door eigen experts geschat op ruim EUR 1,00. Om de berichtprijs rondom het derdenbeslag te bepalen is informatie nodig over de uit te wisselen gegevens, bijbehorende volumes en beveiligingseisen. Deze gegevens zijn momenteel (nog) niet beschikbaar.

Baten

Voor de potentiële baten van betere uitwisseling van gegevens rondom het derdenbeslag is voor een zevental organisaties (Belastingdienst, UWV, SVB, LBIO, KBvG/SNG, CJIB en VNG/UvW) in kaart gebracht hoe de huidige beslagprocessen zijn ingericht en in welke mate deze (positief) worden beïnvloed door een betere beschikbaarheid van gegevens. De resultaten zijn op organisatieniveau opgenomen

in bijlage B. De keuze van het scenario heeft geen invloed op de omvang van de baten bij de beslagleggende organisaties.

IT kosten	Scenario 1: Eén database*	Scenario 2: Routeervoorziening**
Incidenteel		
Analyse en ontwerp	EUR 65.000	EUR 735.000
Ontwikkelingen en testen / projectkosten	EUR 85.000	EUR 997.500
Implementatie	EUR 30.000	EUR 537.500
Uitbreiding capaciteit	EUR 100.000	n.v.t.
Totaal	EUR 280.000	EUR 2.270.000
Structureel		
Support	EUR 135.500	EUR 295.000
ICT Beheer (licenties)	EUR 101.500	EUR 80.000
Personele kosten	EUR 203.000	EUR 125.000
Totaal	EUR 440.000	EUR 500.000

* De incidentele kosten van één database zijn gebaseerd op een inschatting van de SNG. De structurele kosten zijn gebaseerd op het aantal fte dat momenteel betrokken is bij het DBR (uitgaande van gemiddelde overheidschaal 7)

** De incidentele kosten zijn gebaseerd op het 'Plan van Aanpak Ontwikkeling, implementatie en in beheer name CORV. De structurele kosten zijn gebaseerd op de beheerinstelling CORV en op basis van een expertschatting.

Kwantitatieve vergelijking scenario's

Het gekwantificeerde effect van het uitwisselen van gegevens bedraagt 7.203.720 EUR en wordt veroorzaakt door beter zicht op kansarme beslagen en een efficiënter beslagproces –

Bij de Belastingdienst, de gemeenten en waterschappen, het CJIB en de gerechtsdeurwaarders zijn potentiële besparingen zichtbaar op basis van de huidige processen. De belangrijkste reden van besparing is het beter kunnen inschatten van de slagingskans van een beslag. Beslagen die kansarm zijn kunnen in een eerder stadium (tijdelijk) worden stopgezet waardoor minder (personele) capaciteit nodig is bij de uitvoer van een beslag. Met name organisaties van wie de vordering over het algemeen niet preferent is, zoals de gerechtsdeurwaarders, waterschappen of gemeenten, hebben hier profijt van. Voor het UWV, CJIB, LBIO en SVB is deze potentiële baat (zeer) beperkt omdat, gelet op de wettelijke grondslag van een vordering, genoemde partijen een vordering niet kunnen kwijtschelden en om deze reden een sterke (inspannings-)verplichting voelen om openstaande vorderingen te innen. Ondanks dat de Belastingdienst een vordering wél mag kwijtschelden, is de potentiële baat beperkt aangezien zij ook een sterke (inspannings-)verplichting voelt om openstaande vorderingen te innen.

Daarnaast is het voor een aantal organisaties mogelijk om de beslagprocessen efficiënter te doorlopen. Door over betere informatie te beschikken kunnen doorlooptijden per processtap worden verkleind en is minder (personele) inzet benodigd. Met name bij de gemeenten en waterschappen vormt dit een significante potentiële baat.

De exacte omvang en de mate waarin de geprognostiseerde baten optreden is onzeker vanwege de beperkte aanwezigheid van kengetallen en andere ontwikkelingen rondom het derdenbeslag zoals de 'Implementatie Wet vereenvoudig beslagvrije voet' – Door het ontbreken van een aantal relevante kengetallen kunnen niet alle te verwachte baten gekwantificeerd worden. De tabel hieronder geeft een overzicht van de maximale besparingen die in kaart gebracht zijn aan de hand van de beschikbare gegevens.

Tegelijkertijd is het onduidelijk wat de volume-effecten zijn van de beoogde ontwikkelingen rondom het derdenbeslag. Met name het project 'Implementatie Wet vereenvoudig beslagvrije voet' wordt door meerdere organisaties gezien als een ontwikkeling die zowel kwalitatieve baten en kwantitatieve baten met zich brengt

doordat er een beter zicht ontstaat op de persoonlijke situatie van de schuldenaar waardoor er minder onnodige processtappen rondom het derdenbeslag hoeven worden uitgevoerd. Het zal echter in de praktijk moeten blijken in hoeverre deze ontwikkeling ook daadwerkelijk leidt tot minder bezwaren en daarmee een mogelijkheid tot minder personele inzet.

Organisatie		(Max.) verwachte kwantitatieve baten
Het betreft de maximaal te verwachten kwantitatieve baten per organisatie o.b.v. de beschikbare kengetallen.		
I	Belastingdienst	EUR 12.730
II	UWV	EUR 0
III	SVB	EUR 0
IV	LBIO	EUR 0
V	Gerechtsdeurwaarders	EUR 1.320.000
VI	CJIB	EUR 570.990
VII	Gemeenten en Waterschappen	EUR 5.300.000
Totale potentiële baat		EUR 7.203.720

6. Aandachtspunten en risico's scenario's

- 6.1 Algemene aandachtspunten en risico's
- 6.2 Scenario specifieke aandachtspunten en risico's

Introductie

In dit hoofdstuk worden de aandachtspunten en risico's van de beide scenario's beschreven. Een risico is een onzekere gebeurtenis of omstandigheid die, als deze zich voordoet, een effect heeft op de te realiseren doelstellingen.

Allereerst volgt in paragraaf 6.1 een beschrijving van algemene aandachtspunten en risico's die voor beide scenario's gelden. Daarna volgt in paragraaf 6.2 een beschrijving van aandachtspunten en risico's die gelden voor een specifiek scenario.

In hoofdstuk 4 zijn de vergelijkende criteria thematisch gegroepeerd. In paragraaf 6.1 en 6.2 komt de beschrijving van de aandachtspunten en risico's eveneens thematisch aan de orde:

- Algemene aandachtspunten en risico's;
- Technologische aandachtspunten en risico's;
- Organisatorische aandachtspunten en risico's;
- Aandachtspunten en risico's (maatschappelijke) kosten en baten;
- Aandachtspunten en risico's draagvlak.

Vershil van dit onderzoek t.o.v. eerder onderzoek:

Bij de uitwerking van de risico's vormen de risico's vanuit het eerdere onderzoek het vertrekpunt. Voor de volledigheid zijn de risico's vanuit dat onderzoek integraal overgenomen, aanvulling en wijzigingen zijn vervolgens *cursief* gedrukt.

6.1 Algemene aandachtspunten en risico's

Onderstaande aandachtspunten en risico's zijn van toepassing voor beide scenario's:

Algemene aandachtspunten en risico's

- Aandachtspunt in het kader van transparantie richting de burger vormt de **toegang van de schuldenaar tot de gegevens** die op hem/haar betrekking hebben. Bij de BKR-registratie is er bijvoorbeeld wel een inkijkfunctie voor de schuldenaar. In artikel 15 AVG is opgenomen dat de betrokkene het recht heeft om de persoonsgegevens die over hem zijn verzameld, in te zien. In beide scenario's zal een inkijkfunctie niet nodig zijn. Schuldenaren zouden hun inzagerecht, bijvoorbeeld per post, kunnen uitoefenen.
- Vanuit het project 'Implementatie Wet vereenvoudiging beslagvrije voet' wordt voor de berekening van de beslagvrije voet een applicatie ontworpen. De uitkomsten van de projecten 'Implementatie Wet vereenvoudiging beslagvrije voet' en 'Uitwisseling gegevens derdenbeslag' kunnen leiden tot zware impact op de huidige IT systemen van overheidsorganisaties. Het is van belang om tijdens de uitwerkingen van de technische oplossingen **rekening te houden met de afhankelijkheden en gevolgen van de gekozen oplossingen**.
- De scenario's zijn alleen werkbaar wanneer duidelijk is wie vanuit **eigenaarschap verantwoordelijk** is voor de realisatie van de technische voorziening.
- Een mogelijk neveneffect van een bredere gegevensuitwisseling in het kader van derdenbeslag kan optreden indien na gegevensuitwisseling blijkt dat beslag leggen waarschijnlijk niet effectief zal zijn, omdat er bijvoorbeeld reeds grotere of meer preferente beslagen zijn gelegd. Daardoor zullen schuldeisers mogelijk anderszins **andere middelen inzetten jegens de schuldenaar**, bijvoorbeeld door middel van een overheidsvordering op de bankrekening van de schuldenaar. Een dergelijke handelswijze is echter in tegenstelling met de kabinetsdoelstellingen omtrent het leveren van maatwerk en het beter borgen van de beslagvrije voet.

Aandachtspunten en risico's (maatschappelijke) kosten en baten

- **De baten zijn niet gelijkmatig verdeeld over de betrokken partijen.** Voor bepaalde organisaties zijn de baten relatief groot en voor andere organisaties zijn de baten nihil, terwijl elke organisatie wel extra kosten dient te dragen. *Met name organisaties die preferent zijn dan wel hun primaire processen (semi)-volledig geautomatiseerd hebben, zullen beperkte baten ervaren.*
- *Randvoorwaardelijk voor het realiseren van de baten betreft het aanpassen (lees: efficiënter doen verlopen) van het beslagproces **van de betrokken organisaties** en een **werkende technische voorziening**, zodat optimaal gebruik wordt gemaakt van de gegevensuitwisseling en het beter mogelijk wordt een persoonsgerichte afweging te maken om wel of niet beslag te leggen.*

Technologische aandachtspunten en risico's

- Uitbreiding van gegevens kan leiden tot een te **grote druk op het systeem ten aanzien van de performance**. De scenario's dienen ingericht te worden naar het te verwachten volume. Hier dient nader onderzoek naar gedaan te worden voor berichtenuitwisseling en toekomstige ontwikkelingen. Met name het aantal verrekeningen kan een zware belasting zijn op de performance van de systemen.
- Technisch gezien is het in algemene zin voor organisaties die over een **centraal beeld** van de positie van de schuldenaar beschikken makkelijker om aan te sluiten bij een technische voorziening dan voor organisaties die alle gegevens over de schuldenaar eerst nog vanuit **verschillende systemen** moeten consolideren (*beide scenario's leggen een fors beslag op de bestaande systemen van afnemers en bronhouders*).

Aandachtspunten en risico's draagvlak

- De scenario's zullen veranderingen betekenen voor onder andere het beslag- en de gegevensuitwisselingsprocessen van organisaties die bij de realisatie betrokken zijn. **Het scheppen van draagvlak is essentieel voor het succesvol maken van deze veranderingen.**

6.2 Aandachtspunten en risico's scenario 1 - Eén database

Onderstaande aandachtspunten en risico's zijn, in aanvulling op de algemene aandachtspunten en risico's, van toepassing voor scenario 1 - Eén database:

Technologische aandachtspunten en risico's	Organisatorische aandachtspunten en risico's	Aandachtspunten en risico's (maatschappelijke kosten en baten)
– Bij het gebruik van een database staan alle data op één centrale plek. Er moet worden gezorgd voor optimale databasebeveiliging om de gegevens te beschermen tegen de risico's van cybercriminaliteit, zoals diefstal van de persoonsgegevens van zowel binnen als buiten. Ook moet misbruik van gebruiksrechten door interne of externe medewerkers worden voorkomen. – Een synchronisatieverschil kan ontstaan tussen de gegevens uit de bronsystemen en geregistreerde gegevens in de database, doordat leveranciers de database niet tijdig actualiseren. Het risico op een synchronisatieverschil wordt bepaald door de maximale termijn die betrokken organisaties in acht mogen nemen bij het inschrijven van het beslag. Een gerechtsdeurwaarder dient bijvoorbeeld binnen drie werkdagen na het gelegde beslag het door hem gelegde beslag in te schrijven in het DBR (art. 7 lid 1 Verordening DBR). Een synchronisatieverschil leidt tot een niet-actuele database waardoor onjuiste keuzes gemaakt kunnen worden ten aanzien van de invordering van schulden bij burgers. Duidelijke afspraken en inrichting zijn nodig ten aanzien van de actualiteit van de data in de database en omtrent het verwijderen van gegevens.	– Deelnemende organisaties kunnen zelf via de toegang van de database bepalen wie welke data mag zien. Hierdoor blijven de organisaties zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van hun data en kan de eigenaar van de database hier niet verantwoordelijk voor worden gehouden. Er dienen echter wel afspraken gemaakt te worden over de verantwoordelijke van de data in de database. Zonder duidelijke verwerkingsverantwoordelijke is het bij onderliggende partijen mogelijk onduidelijk wie aan specifieke AVG-verplichtingen is onderworpen, zoals bijvoorbeeld de meldplicht datalekken. – Aandachtspunt blijft (waarvoor nader juridisch onderzoek nodig is) of de overheidsorganisaties en gerechtsdeurwaarders in het kader van AVG zelf eigenaar kunnen en mogen blijven van hun eigen data in de database.	– In het kader van de vereenvoudiging van de beslagvrije voet dienen eveneens gegevens te worden uitgewisseld op gebied van verrekeningen en toeslagen van bijvoorbeeld de Belastingdienst en het UWV. Om welke gegevens het precies gaat, dient nog nader bepaald te worden. Precieze technische aspecten van de verbinding zijn nog onbekend. Met het aanleggen van de verbinding zijn extra kosten gemoeid. Het aanleggen van een verbinding zou separaat nader moeten worden onderzocht.

6.2 Aandachtspunten en risico's scenario 2 - Routeervoorziening

Onderstaande aandachtspunten en risico's zijn in aanvulling op de algemene aandachtspunten en risico's van toepassing voor scenario 2 - Routeervoorziening:

Technologische aandachtspunten en risico's	Organisatorische aandachtspunten en risico's	Kosten en baten aandachtspunten en risico's
– Veel dataverkeer zal een fors beslag leggen op de bestaande systemen van de afnemers en bronhouders. – De overheidsorganisaties acteren in het beslagproces momenteel niet als keten; de processen zijn organisatiespecifiek en niet gestandaardiseerd. Een routeervoorziening wordt vaak toegepast wanneer gegevens die worden uitgewisseld uit business processen komen die met elkaar interacteren. Daarnaast bevinden de beslaggegevens zich momenteel bij veel overheidsorganisaties versnipperd tussen verschillende systemen. Dit verhoogt de complexiteit ten aanzien van het aansluiten van verschillende bronsystemen van deelnemende organisaties voor het routeren van gegevens (dit geldt in beide scenario's). – Een synchronisatieverschil kan ontstaan tussen het leggen en het registreren van een beslag. Het risico op een synchronisatieverschil wordt bepaald door de maximale termijn die betrokken organisaties in acht mogen nemen bij het inschrijven van het beslag. Een synchronisatieverschil kan net als bij een database er voor zorgen dat er ongewenste keuzes gemaakt worden ten aanzien van de invordering van schulden bij burgers. Duidelijke afspraken en inrichting zijn nodig ten aanzien van de actualiteit van de data. Dit synchronisatieverschil is kleiner dan bij de database.	– Deelnemende organisaties kunnen zelf via de toegang tot de routeervoorziening bepalen wie welke data mag zien. Hierdoor blijven de organisaties zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van hun data en kan de eigenaar van de routeervoorziening hier niet verantwoordelijk voor worden gehouden. Er dienen echter wel afspraken te worden gemaakt over wie de verantwoordelijke is ten aanzien van de data die gedeeld wordt via de routeervoorziening. Zonder duidelijke verwerkingsverantwoordelijke is het bij onderliggende partijen mogelijk onduidelijk wie aan specifieke AVG verplichtingen is onderworpen, zoals bijvoorbeeld de meldplicht datalekken. – Tevens dienen afspraken gemaakt te worden over eigenaarschap van de routeervoorziening en positionering van een mogelijke bewerker. Dit met oog op beleggen van de bevoegdheden om toe te zien op het correcte gebruik en het nemen van eventuele maatregelen.	– Het type routeervoorziening is bepalend voor de benodigde investeringskosten. Het opzetten van een (nieuwe) routeervoorziening vergt relatief hoge investeringskosten (zie hoofdstuk 5). – Ongeacht het type routeervoorziening kan het veel tijd kosten om met alle deelnemende partijen te bepalen hoe de koppelvlakken het beste gemodelleerd kunnen worden en welke berichtspecificaties afgesproken worden. Dit verhoogt het risico op uitloop ten aanzien van de bouwtijd en implementatie. Oplossing kan zijn om centraal de koppelvlakken te definiëren. – Gevolgen van een niet-succesvolle implementatie en uitloop bij het bouwen kunnen leiden tot onvoorziene investeringskosten. Een breed gedragen beeld omtrent de gewenste technische functionaliteiten voorafgaand aan het maken van de investeringsbeslissing verkleint het risico op budgetoverschrijdingen. – Door het aantal berichttypen, de beveiligingseisen, en eventuele uitzonderingen kan de complexiteit toenemen, waardoor de berichtprijs hoger kan worden. – De structurele en incidentele kosten voor de ontwikkeling van een routeervoorziening zijn significant lager wanneer wordt aangesloten bij een reeds bestaande voorziening zoals CORV of JUBES.

7. Conclusies en aanbevelingen

Conclusies en aanbevelingen

Nieuwe inzichten ten aanzien van de gegevensuitwisseling

In de afgelopen periode is door SZW, samen met ICTU en de betrokken organisaties, gewerkt aan het nader uitwerken van de eisen en wensen en de technische invulling van de scenario's. In vergelijking met de businesscase uit juni 2018 zorgt dit voor een aantal nieuwe inzichten bij de gegevensuitwisseling:

- Betrokkenen hebben aanvullende ideeën over het gebruik van de gegevens vanuit het VBR. Initieel was de primaire gedachte dat het uitwisselen van gegevens over beslagen ertoe bijdraagt dat organisaties beter van elkaar weten welke beslagen (reeds) bij een burger liggen. Met deze informatie is het mogelijk om een betere, eigen afweging omtrent het al dan niet leggen van een beslag te maken en bij het leggen van een nieuw beslag een meer persoonlijke benadering toe te passen. De huidige gedachte van betrokkenen lijkt te zijn dat het VBR ook veel meer wordt gebruikt om gegevens uit te wisselen ter ondersteuning van het project vereenvoudiging BVV. Dit betreft gegevens ten behoeve van berekening BVV en over de coördinerend deurwaarder (CDW).
- De scope van de beoogde gegevensuitwisseling met betrekking tot (vereenvoudigd) derdenbeslag is nader bepaald en uitgebreid. Belangrijk hierbij is de keuze om via de nieuw te realiseren voorziening ook verrekengegevens uit te wisselen. Informatie over verrekeningen is van belang om tot een goede afweging omtrent het al dan niet leggen van (vereenvoudigd) derdenbeslag te kunnen komen. Dit aspect was een half jaar geleden nog buiten scope. Tevens is in lijn met het vorige punt mogelijk sprake van uitwisselen van gegevens om de BVV te berekenen en om de CDW te bepalen. Dit laatste is nu als optie gepresenteerd van mogelijke service van het VBR.
- Gegeven de verbreding van de scope zijn ook nieuwe organisaties (LBIO en SVB) actief betrokken bij het bepalen van de impact voor hun organisatie. Dit was eerder niet het geval (LBIO) of enkel vanuit een klankbordrol (SVB).

Dit onderzoek resulteert in nieuwe, herijkte en verrijkte inzichten

Het doel van het onderzoek was om op basis van nieuwe inzichten te komen tot een herijkte en verrijkte vergelijking van beide scenario's, inclusief een indicatieve kwantificering van generieke kosten en organisatie specifieke baten.

Dit onderzoek heeft nieuwe inzichten opgeleverd in de vorm van:

- Nader inzicht in de impact van gegevensuitwisseling in het kader van beslag. Betere gegevensuitwisseling realiseert voornamelijk maatschappelijke baten voor burgers en werkgevers. Effectief zijn deze baten vooral toe te wijzen aan het traject rondom de implementatie van de Wet Vereenvoudiging beslagvrije voet.
- Inzicht in de mogelijke baten van gegevensuitwisseling in het kader van beslag, inclusief verrekengegevens, op de uitvoering door betrokken organisaties. Gegeven de veelal geautomatiseerde uitvoering en de beperkte ruimte die uitvoeringsorganisaties, zoals CJIB, Belastingdienst, UWV en SVB, door hun (inspannings-)verplichting voelen, zijn voor deze organisaties slechts zeer beperkt baten voorzien. Voor gemeenten en waterschappen zijn de verwachte baten gekwantificeerd (maximaal EUR 5,3 miljoen positief per jaar). Bij gerechtsdeurwaarders is een baat van maximaal zo'n EUR 1,3 miljoen positief per jaar voorzien.
- Inzicht in de generieke kosten van beide scenario's waarbij rekening gehouden dient te worden met het feit dat er nog geen eenduidigheid is over de exacte 'to-be'-situatie. De wijze waarop deze situatie vormgegeven wordt, inclusief benodigde functionaliteiten en geschatte volumes, heeft invloed op de generieke IT kosten.
- Herijkt inzicht in de voor-, nadelen, kansen en risico's van de scenario's, waardoor het mogelijk is om te komen tot een voorkeursscenario.
- Inzicht in de aandachtspunten waarmee rekening gehouden dient te worden bij het verder uitwerken en realiseren van het voorkeursscenario.

Conclusies en aanbevelingen (vervolg)

Herijking leidt tot wijzigingen in scores van twaalf criteria.

De 16 criteria die zijn gehanteerd in de eerdere vergelijking van de scenario's vormen het vertrekpunt. In overleg met SZW is besloten om in de criteria met betrekking tot de incidentele en structureel kosten expliciet onderscheid te maken

	Centrale database		Routeer-voorziening	
	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw
Algemene criteria				
1. Doelrealisatie	+++	+++	+++	+++
2. Samenhang	n.t.b.	+++	n.t.b.	+++
Technologische criteria				
3. Processen en techniek	+++	+++	+++	+++
4. Flexibiliteit	++	++	++	++
5. Robuustheid	++	++	++	+++
6. Bewezen functioneren	+++	+++	+++	+++
7. Toekomstvastheid	+++	++	+++	+++
8. Doorlooptijd	++	++	0/+	++
Organisatorische criteria				
9. Governance	++	++	+	++
Juridische criteria				
10. Privacy aspecten	0/+	+	++	+++
(maatschappelijke) kosten en baten				
11. Structurele kosten beslaglegger*	n.v.t	++	n.v.t	++
12. Incidentele kosten beslaglegger*	n.v.t	++	n.v.t	+++
13. Structurele generieke kosten voorziening*	n.v.t	++	n.v.t	+ / ++
14. Incidentele generieke kosten voorziening*	n.v.t	+++	n.v.t	+
15. Baten betrokken organisaties	+++	0/+	+++	0/+
16. Baten schuldenaar	++	++	++	++
17. Baten derde	+++	+++	+++	+++
Draagvlak				
18. Draagvlak	+++	+	+++	++++

* Let op: hoe positiever de score op dit criterium hoe (relatief) lager de kosten.

naar generieke kosten en de kosten voor een individuele organisatie. Hierdoor zijn in voorliggend rapport 18 criteria opgenomen, zie onderstaande tabel voor een overzicht van de wijzigingen in de scores. Belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de eerdere vergelijking zijn zichtbaar op de volgende aspecten:

- **Robuustheid:** een positievere score voor de routeervoorziening, omdat de impact van gerichte gegevensuitwisseling (al dan niet met ondersteuning van een routeervoorziening) gericht capaciteit vraagt van het netwerk.
- **Toekomstvastheid:** een minder positieve score voor de centrale database vanwege de grotere complexiteit rondom het ontsluiten van een rekenfunctionaliteit, waarmee nadrukkelijk rekening gehouden moet worden.
- **Doorlooptijd:** een positievere score voor de routeervoorziening, omdat de mogelijkheden om aan te sluiten op een bestaande voorziening nadrukkelijker in beeld zijn.
- **Governance:** gelijke scores voor beide scenario's, omdat in beide gevallen de invulling van de governance specifieke aandachtspunten kent.
- **Privacy aspecten:** wijziging van scores voor beide scenario's, beeld blijft dat het met een routeervoorziening eenvoudiger is om aan de AVG te voldoen.

Daarnaast zijn de volgende criteria gescoord:

- **Samenhang:** een positieve score voor beide scenario's op basis van de beschrijving van de samenhang in de KSA-BVV en bijbehorend addendum.
- **Structurele kosten beslaglegger:** een positievere score voor de routeervoorziening t.o.v. de centrale database vanwege lagere verwachte beheerkosten.
- **Incidentele kosten beslaglegger:** gelijke scores voor beide scenario's. Verwacht wordt dat slechts een beperkt deel van de incidentele kosten voor rekening komen van de beslaglegger.
- **Structurele generieke kosten voorziening:** een positievere score voor de centrale database op basis van een vergelijkende studie naar beheerkosten van beide voorzieningen.
- **Incidentele generieke kosten voorziening:** een positievere score voor een centrale database door gebruik te maken van het reeds operationele DBR.

Conclusies en aanbevelingen (vervolg)

- **Draagvlak:** een positievere score voor de routeervoorziening, alle overheidsorganisaties spreken hun expliciete voorkeur voor dit scenario uit.

Kwantificering (maatschappelijke) kosten en baten

In dit onderzoek is het mogelijk gebleken om te komen tot een indicatief gekwantificeerd inzicht in de te verwachten structurele en incidentele kosten van de generieke voorziening, en tot een nadere kwantificering van de organisatie specifieke baten.

Incidentele en structurele kosten generieke voorziening

Zowel de incidentele als structurele kosten zijn voor een centrale database lager dan voor een (nieuw te bouwen) routeervoorziening. De exacte kosten per voorziening zijn afhankelijk van de definitieve 'to-be'-situatie. Deze geeft inzicht in de gewenste specificaties, de uit te wisselen gegevens en bijbehorende volumes.

- Incidentele kosten voor een centrale database worden geschat tussen de EUR 280.000 en 350.000, hierbij wordt uitgegaan van een verbreding van het DBR. De structurele kosten van de centrale database liggen rond de EUR 440.000 per jaar.
- Incidentele kosten voor de routeervoorziening bedragen naar schatting tussen de EUR 1,1 en 2,3 miljoen. In vergelijking bedroegen de kosten voor het ontwikkelen, implementeren en ingebruiknemen van de CORV EUR 2,3 miljoen. Vanuit de ervaring die rond CORV zijn opgedaan, schat Justid dat de benodigde kosten voor het realiseren van een vergelijkbare routeervoorziening met betrekking tot het derdenbeslag ten minste 50% lager liggen. Het voornaamste verschil zit in het grote aantal afspraken dat ten aanzien van de CORV gemaakt moest worden met gemeenten met betrekking tot hun processen. De verwachting is dat dergelijke afspraken rondom het derdenbeslag beduidend minder vaak voorkomen. De structurele kosten zijn ten minste EUR 500.000 per jaar.

Dit onderzoek heeft op basis van ervaringen met bestaande voorzieningen een indicatie trachten te geven van structurele en incidentele kosten. Vanwege de grote verscheidenheid aan reeds operationele voorzieningen en de verschillen in structurele en incidentele kosten tussen deze voorzieningen, verdient het aandacht de kosten in het licht van een definitieve 'to-be'-situatie nader te specificeren.

(maatschappelijke) baten

Het project 'Gegevensuitwisseling (vereenvoudigd) derdenbeslag' genereert van zichzelf slechts beperkt baten. Hierbij is onderscheid te maken naar de organisatie specifieke baten en de baten voor burgers en werkgevers.

- Baten voor organisaties zijn zeer beperkt, omdat veelal sprake is van geautomatiseerde uitvoering en uitvoeringsorganisaties (CJIB, Belastingdienst, UWV en SVB) door de gevoelde (inspannings-)verplichting weinig ruimte hebben om te besluiten een vordering niet te innen. Voor gemeenten en waterschappen zijn de verwachte baten gekwantificeerd (maximaal EUR 5,3 miljoen positief per jaar). Bij gerechtsdeurwaarders is een baat van maximaal zo'n EUR 1,3 miljoen per jaar voorzien.
- Het beeld komt nadrukkelijker naar voren dat dit project een ondersteunende voorziening levert om beoogde maatschappelijke baten (ten aanzien van berekening BVV en CDW) vanuit het project Vereenvoudigd BVV te bewerkstelligen. Wel is duidelijk dat het mogelijk is om tot een kwalitatief beter beslagproces voor burgers en derdenbeslagenen te komen.

Voorgaande illustreert nogmaals de nauwe verwevenheid tussen de projecten Vereenvoudiging BVV en Uitwisselen van gegevens in kader van beslag. De samenhang en integraliteit van beide projecten is een blijvend punt van aandacht.

Keuze voor een voorkeursscenario

Zoals ook in juni 2018 opgemerkt dient de keuze voor de vorm van de voorziening voor gegevensuitwisseling te allen tijde te worden genomen in samenhang met het project 'Implementatie Wet vereenvoudiging beslagvrije voet'. Bezien moet worden in hoeverre het mogelijk en wenselijk is een technische voorziening te realiseren, die zowel de beslagvrije voet kan berekenen als gegevens in het kader van beslag kan uitwisselen.

Via beide scenario's is het (technisch) mogelijk om gegevens in het kader van beslag uit te wisselen. Ook hebben beide varianten hun functioneren in de praktijk bewezen. De vergelijking van beide scenario's op de gehanteerde criteria laat een voorkeur voor de routeervoorziening zien. De routeervoorziening scoort beter op onder meer privacyaspecten, robuustheid en toekomstvastheid. Duidelijk is ook dat

Conclusies en aanbevelingen (vervolg)

dit scenario het grootste draagvlak geniet onder de betrokken partijen.

Aandachtspunt bij de routeervoorziening zijn de incidentele en structurele kosten van de voorziening. De kosten voor een centrale database zijn zowel incidenteel als structureel lager dan voor het ontwikkelen van een (nieuwe) routeervoorziening. Als het mogelijk is om aan te sluiten bij een reeds bestaande routeervoorziening, dan is de verwachting dat zowel de incidentele als structurele kosten significant langer uitvallen dan bij de ontwikkeling van een nieuwe routeervoorziening. De routeervoorziening kan al met al als het voorkeursscenario worden geduid.

Aanbevelingen voor vervolg

Duidelijk is dat in de afgelopen periode door SZW en betrokken organisaties stappen zijn gezet waardoor het nu mogelijk is om de voorkeur voor de routeervoorziening uit te spreken.

Het verdient aanbeveling om de ingezette weg verder uit te lopen voor de routeervoorziening, waarbij de aanbevelingen zoals gedaan in het rapport over de kwalitatieve businesscase van juni 2018 onverkort van kracht blijven. Met hierbij aandacht voor:

1. De afgelopen periode is meer duidelijkheid gekomen over de gewenste 'to-be'-situatie. Tegelijkertijd is het zaak om de afstemming die hierover plaatsvindt voort te zetten, zodat het mogelijk is om te komen tot expliciete (en SMART-geformuleerde) uitgangspunten over deze 'to-be'-situatie. Dit geeft, gegeven de doelen en wensen van de gegevensuitwisseling, inzicht in de 'stip op de horizon' (inclusief user cases en inzicht in volumes). Dit geeft tevens inzicht in wat dit zal vragen van de uiteindelijke routeervoorziening. Het is hierbij belangrijk dat SZW de check blijft doen of de routeervoorziening, gegeven uiteindelijke doelstellingen, daadwerkelijk de best passende oplossing is.
2. Werk de huidige opgestelde nadere detaillering van het technisch ontwerp van de routeervoorziening nader uit, zodat het mogelijk is keuzes te maken over de exacte technische invulling hiervan. Dit stelt SZW in staat om te komen tot een gedetailleerde onderbouwing van de verwachte kosten, ter verfijning van de indicatieve kosten vanuit dit onderzoek.
3. Vervolg de gesprekken met huidige beheerders van routeervoorzieningen om

inzicht te krijgen in de mogelijkheid om op een bestaande routeervoorziening aan te sluiten, waardoor de incidentele kosten voor de ontwikkeling van de generieke voorziening zijn te beperken.

4. Blijf aandacht houden voor het verder verbeteren van de integraliteit tussen de projecten Vereenvoudiging BVV en Uitwisseling gegevens in kader van beslag. Gegeven de nauwe samenhang tussen beide projecten dient mogelijk samenvoegen te worden overwogen.

Bijlagen

Bijlage A: Overzicht deelnemers onderzoek

Bijlage B: Kwantitatieve baten per organisatie

Bijlage A: Overzicht deelnemers onderzoek

In deze bijlage staan de personen en organisaties die geïnterviewd zijn voor dit onderzoek. VNG en UvW zijn samen geïnterviewd gezien hun verbondenheid, alsmede het Ministerie van JenV en CJIB.

	Naam	Organisatie
1.	Hans Kappen	Belastingdienst
2.	Noortje Verheij	Belastingdienst
3.	Alex Driesens	VNG
4.	Charlotte Dunnink	UvW
5.	Sabine Sijnders	SNG
6.	Paul Valentijn	SNG
7.	Rick van der Plas	LBIO
8.	Rob de Waal	UWV
9.	Marcel Huijsman	UWV
10.	Ellen Verburgt	BKWI
11.	Jessica van Roessel	BKWI
12.	Willem Kossen	BKWI
13.	Annemarie Buisman	Ministerie JenV
14.	Wouter Bos	CJIB
15.	Marc Buis	Justid

Bijlage B: Kwantitatieve baten per organisatie

In deze bijlage staan de baten per organisatie weergegeven. De baten ontstaan in de toekomstige situatie doordat de betrokken organisaties onderling gegevens over de schuldpositie van de schuldenaar uitwisselen. Indirecte baten zijn niet beschreven. De baten die zijn beschreven vloeien uitsluitend voort uit het beslag- en verrekenproces van de betrokken organisaties. Verschillende organisaties gaven aan mogelijksterwijs al eerder in het incassoproces impact te verwachten.

Op basis van de beschikbare informatie en aannames door de betrokken organisaties zijn de baten kwalitatief beschreven en waar mogelijk kwantitatief in kaart gebracht. De informatie is gevalideerd met vertegenwoordigers van de betrokken organisaties.

De beschrijving kent een drietal elementen:

- **Algemene uitgangspunten:** uitgangspunten die de betrokken organisatie hanteert bij het leggen van beslag, zoals de preferentie van de vorderingen en de wijze waarop het beslagproces wordt uitgevoerd.
- **Beslagproces op hoofdlijnen:** een schematische weergave van de processtappen van het beslagproces.
- **Impact gegevensuitwisseling beslag:** een kwalitatieve duiding, en indien voor handen kwantificering van de impact van gegevensuitwisseling op het beslagproces van de betrokken organisatie.

Op de volgende pagina's komen deze organisaties aan de orde:

- I. Belastingdienst
- II. UWV
- III. SVB
- IV. LBIO
- V. Gerechtsdeurwaarders (KBvG)
- VI. CJIB
- VII. Gemeenten en waterschappen

Bijlage B: Kwantitatieve baten per organisatie

I. Belastingdienst

Algemene uitgangspunten

- In het kader van de verrijking van de businesscase voor gegevensuitwisseling voor het derdenbeslag is gekeken naar vier processen binnen de Belastingdienst:
 1. Beslag op periodiek inkomen
 2. Loonvordering
 3. Verrekening toeslagen
 4. Verrekening voorlopige teruggave
- Vorderingen van de Belastingdienst zijn wat belastingen betreft preferent en wat toeslagen betreft concurrent ten opzichte van vorderingen van andere schuldeisers. In de praktijk is de Belastingdienst vrijwel op alle beslagen effectief preferent.
- Bovengenoemde processen vinden grotendeels geautomatiseerd plaats.
- De uitbreiding van gegevensuitwisseling in het kader van het derdenbeslag is slechts één van de ontwikkelingen die spelen en met mogelijke impact op de bedrijfsvoering. Het vereenvoudigen van de beslagvrije voet en de ontwikkelingen rondom het beslagleggen op 5% van het netto-inkomen, ongeacht de BVV spelen beide een rol in de inrichting van de bedrijfsprocessen van de Belastingdienst en kunnen niet los gezien worden van de mogelijke baten.

Impact gegevensuitwisseling derdenbeslag

De Belastingdienst verwacht in aanvulling op de resultaten uit het eerdere onderzoek een beperkte impact met betrekking tot de gegevensuitwisseling in het kader van het beslag op periodiek inkomen, loonvordering, verrekening toeslagen en verrekening voorlopige teruggave.

De Belastingdienst is vrijwel op alle beslagen effectief preferent. Dit heeft tot gevolg dat een vergroot inzicht in de positie van een schuldenaar naar verwachting niet zal resulteren in een afname van het aantal beslagen van de Belastingdienst. Wel is er mogelijk sprake van een veranderende rol voor de Belastingdienst bij concurrente vorderingen met meerdere schuldeisers. Zij zullen in dat geval afstemming moeten zoeken met de CDW.

Daarnaast vinden de beschreven processen grotendeels volledig geautomatiseerd plaats. Dit maakt dat de processen efficiënt zijn ingericht en weinig manuele aandacht vereisen. Alleen in het proces van beslag onder de belastingdienst op toeslagen en voorlopige teruggave wordt additioneel gebruik gemaakt van 0,2 fte voor het delen van informatie met andere organisaties over onder andere de verrekende bedragen. Deze inzet wordt naar verwachtingen overbodig bij een verdere uitbreiding van digitale informatie uitwisseling met een theoretische besparing van EUR 12.730 tot gevolg.

De Belastingdienst verwacht met name voordelen vanuit het traject rondom de vereenvoudiging van de beslagvrije voet en de communicatie hierover. In dit kader, en met oog op mogelijke bredere gegevensuitwisseling op het gebied van beslag en rondom verrekeningen, is de toekomstbestendigheid en robuustheid van de te kiezen technische oplossing van groot belang.

Bijlage B: Kwantitatieve baten per organisatie

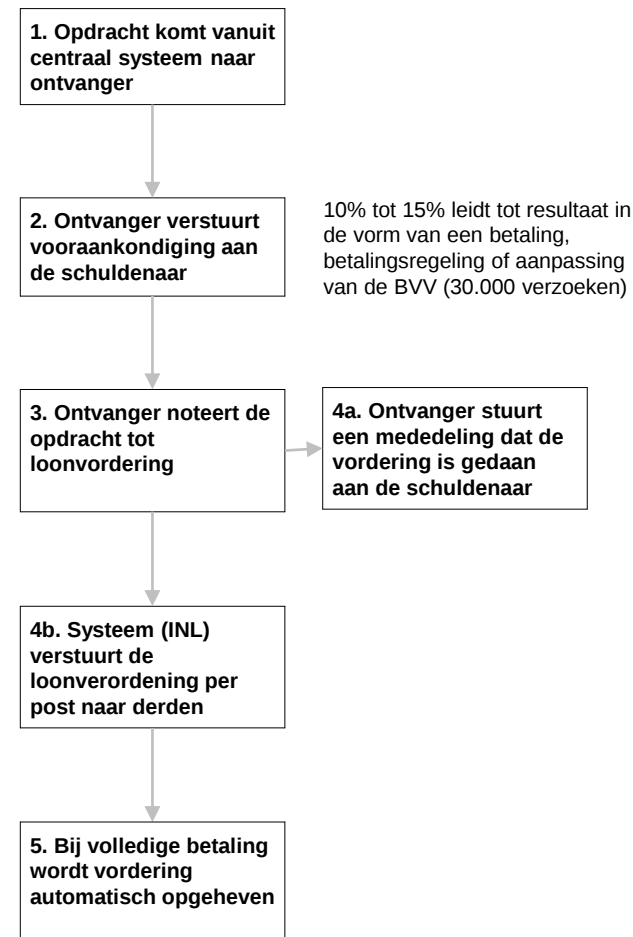
Beslag op periodiek inkomen

- Beslag op periodiek inkomen komt zelden voor. In het kader van dit proces vindt geen gegevensuitwisseling plaats en worden er niet of nauwelijks kosten gemaakt voor de inzet van personeel of andersoortige ondersteuning.
- Een wijziging in het proces van gegevensdeling heeft daarom geen (kwantitatieve) impact.
- Wanneer sprake is van beslag onder de belastingdienst op toeslagen en voorlopige teruggave wordt additioneel gebruik gemaakt van 0,2 fte voor informatie-uitwisseling met andere organisaties. Het breder delen van gegevens maakt dit naar verwachting overbodig met een theoretische besparing van EUR 12.730 tot gevolg.

Loonvordering

- In 2017 zijn in totaal 69.324 loonvorderingen ex art. 19 IW 1990 gedaan. In 24.263 (35%) gevallen voor toeslagen en in 45.061 (65%) gevallen voor belastingaanslagen.
- Maandelijks worden 20.000 tot 40.000 opdrachten (aangeboden door het centrale systeem) opgepakt afhankelijk van beschikbare capaciteit. Bij een grotere (personele) capaciteit kunnen in theorie meer opdrachten worden verwerkt.
- Het proces van loonvordering wordt door 'de ontvanger' uitgevoerd in gemiddeld 16,2 minuten. Dit is inclusief afboeking van de betaling en correspondentie.
- Bij het proces van loonvordering is 32,5 fte betrokken, hoofdzakelijk overheidsschaal 6. Personele kosten komen daarmee uit op zo'n EUR 2.068.625.
- In het kader van loonvordering vindt geen gegevensuitwisseling plaats. Het verbreden van de gegevensuitwisseling in het kader van het beslagregister heeft daarom geen kwantitatieve impact op het proces van loonvorderingen.
- De eventuele impact van de versimpeling van de BVV op het proces van loonvorderingen is op basis van de beschikbare gegevens niet vast te stellen en valt tevens buiten de scope van voorliggend onderzoek. Gezien de rol die de BVV speelt in dit proces is het te verwachten dat een versimpeling leidt tot een mogelijke kostenbesparing voor de Belastingdienst.

Huidig en toekomstig proces van loonvordering

Bijlage B: Kwantitatieve baten per organisatie

Verrekening toeslagen

- Jaarlijks vinden er tussen de 300.000 en 350.000 verrekeningen met toeslagen plaats. Deze hebben betrekking op zorgtoeslag, huurtoeslag en het kindgebonden budget.
- De Belastingdienst ontvangt in november de gegevens over het uit te betalen totaalbedrag aan toeslagen. Dit bedrag wordt verrekend met de nog openstaande vorderingen wat resulteert in een lager totaalbedrag dat maandelijks wordt uitgekeerd.
- Een schuldenaar heeft de mogelijkheid om een verzoek tot toepassing van de BVV in te dienen binnen het proces van verrekeningen. Jaarlijks ontvangt de Belastingdienst zo'n 14.000 verzoeken voor toepassing van de BVV. In 8.000 gevallen wordt het verzoek toegewezen. Berekening van de BVV kost zo'n 15 tot 20 minuten en wordt gedaan door medewerkers in overheidsschaal 7. Het effect van de versimpeling van de BVV op het aantal ontvangen verzoeken kan niet worden geschat alsmede de (financiële) consequenties daarvan.
- In de toekomstige situatie wil de Belastingdienst de BVV vooraf berekenen en maandelijks vaststellen. Dit betekent dat er op jaarbasis tussen de 3,6 miljoen en 4,2 miljoen verrekeningen plaats zullen vinden.
- Ook in dit proces kan de eventuele impact van de versimpeling van de BVV niet worden vastgesteld en valt tevens buiten de scope van voorliggend onderzoek. Gezien de rol die de BVV speelt in dit proces is het te verwachten dat een versimpeling leidt tot een mogelijke kostenbesparing voor de Belastingdienst.

Huidige proces van verrekening toeslagen

1. Belastingdienst ontvangt gegevens m.b.t. de uit te betalen voorschotten

2. Eventuele vorderingen worden verrekend met voorschotten (300.000 – 350.000 verrekeningen)

3. Jaarbedrag wordt aangepast en maandelijks uitbetaald

4. Na een verrekening (ZT, HT, KGB) kan de schuldenaar een verzoek indienen om zijn BVV laten berekenen.

5. Is de schuldenaar met de verrekening door zijn bestaansminimum gezakt, dan wordt het teveel verrekende bedrag alsnog uitbetaald.

Toekomstig proces van verrekening toeslagen

1. Belastingdienst ontvangt gegevens m.b.t. de uit te betalen voorschotten

BVV wordt toegepast

2. Eventuele vorderingen worden maandelijks verrekend met voorschotten (3,6 – 4,2 miljoen verrekeningen)

3. Maandbedrag wordt aangepast en uitbetaald

4. Schuldenaar kan een verzoek indienen voor herziening van de BVV

5. Is de schuldenaar met de verrekening door zijn bestaansminimum gezakt, dan wordt het teveel verrekende bedrag alsnog uitbetaald.

Bijlage B: Kwantitatieve baten per organisatie

Verrekening voorlopige teruggave

- In 2017 vonden er 242.741 verrekeningen plaats met voorlopige teruggave.
- Het gaat met name om systeemverrekeningen die lopen via het centrale invorderingssysteem. De verrekeningen vinden praktisch volledig geautomatiseerd plaats. Handmatige verrekening vindt alleen in uitzonderlijke gevallen plaats.
- De kosten voor het handmatige verrekenproces zijn te verwaarlozen. Overige kosten voor ondersteuning van dit proces zoals ICT-kosten zijn niet expliciet toe te wijzen.

Bijlage B: Kwantitatieve baten per organisatie

II. UWV

Algemene uitgangspunten

- De vorderingen van het UWV zijn (net als de vorderingen van de SVB) na de vorderingen van de Belastingdienst preferent.
- In het kader van de verrijking van de businesscase voor gegevensuitwisseling voor het derdenbeslag is gekeken naar één proces binnen het UWV:
 1. vereenvoudigd beslag op loon of vakantietoeslag.
- Vereenvoudigd beslag op loon of vakantietoeslag is één van de mogelijke vervolgstappen die het UWV kan uitvoeren wanneer een vordering (ook na versturen van een dwangbevel) geen betaling of betalingsregeling oplevert. De overige drie mogelijk zijn:
 2. Vordering oninbaar: Het is niet mogelijk de vordering te innen. De vordering wordt na een wachtperiode opnieuw beoordeeld.
 3. Verrekenen met uitkering: Er is (weer) een uitkering beschikbaar waarmee de vordering verrekend kan worden.
 4. Beslag via deurwaarder: De vordering wordt overgedragen aan de deurwaarder
- Het UWV maakt indien mogelijk allereerst gebruik van verrekening met uitkering. Het proces van terugvorderen van gelden gaat pas lopen op het moment dat er geen lopende uitkering meer is.
- De verrekeningen die het UWV uitvoert, eventueel in samenhang met de Belastingdienst en de SVB, zijn van invloed op de (resterende) afloscapaciteit van een schuldenaar en daarmee interessant voor partijen die niet preferent zijn. Momenteel is niet inzichtelijk om hoeveel verrekeningen het gaat en wat hiervan het effect is. Voor het UWV zal het opnemen van verrekeningen geen directe impact hebben op het beslagproces.

Impact gegevensuitwisseling derdenbeslag

In lijn met de resultaten uit het vorige onderzoek verwacht het UWV een zeer beperkt effect van gegevensuitwisseling beslag. In de huidige situatie zijn de vorderingen van het UWV na de Belastingdienst preferent, waarmee de beslagen voorrang krijgen boven reeds gelegde beslagen door niet preferente beslagleggers.

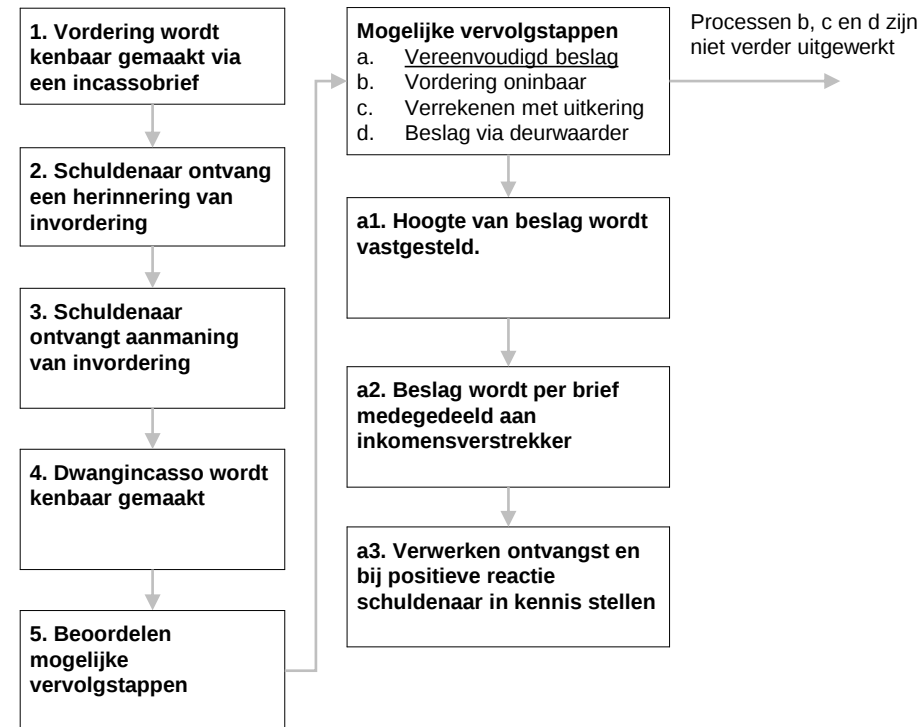
De huidige tijd die nodig is voor het leggen van beslag (18,8 minuten per geval) zal volgens het UWV niet wijzigen bij een betere uitwisseling van gegevens. Wel acht men het mogelijk dat er minder beslag gelegd wordt omdat er beter zicht is op de eventuele aanwezigheid van preferente beslagen (vanuit de Belastingdienst en eventueel de SVB). De benodigde gegevens om de potentiële baten de kwantificeren zijn niet beschikbaar.

Bijlage B: Kwantitatieve baten per organisatie

Beslag op periodiek inkomen

- UWV heeft ongeveer 200.000 vorderingen per jaar (stap 1). Uit deze vorderingen volgt in 15.000 gevallen een dwangbevel (stap 4). In alle andere gevallen wordt op enig moment na het afgeven van een vordering een regeling getroffen of een betaling gedaan.
- In ca. 12.500 gevallen legt het UWV beslag op inkomen. Dit zijn zowel vereenvoudigde beslagen als beslagen via een gerechtsdeurwaarder. In ca. 1.500 gevallen leidt een dwangbevel alsnog tot een betaling. In de overige gevallen is ofwel sprake van een (tijdelijk) oninbare vordering ofwel wordt er verrekening toegepast met een eventuele uitkering.
- Voor het leggen van vereenvoudigd beslag (op loon of vakantietoeslag) is gemiddeld 18,8 minuten nodig per geval. De inkomensverstrekkers ontvangt een brief van het UWV met betrekking tot het beoogde beslag op inkomen. Wanneer dit mogelijk blijkt, ontvangt ook de schuldenaar deze informatie.
- Wanneer loonbeslag niet mogelijk blijkt omdat er bijvoorbeeld al een (groot) preferent beslag ligt, wordt de vordering geparkeerd en op een later moment bekeken of beslagleggen alsnog mogelijk is. Kwantitatieve gegevens over hoe vaak een dergelijke situatie voorkomt en de daaraan verbonden kosten zijn niet beschikbaar.
- Er zijn geen afspraken gemaakt met andere organisaties op het gebied van gegevensuitwisseling.

Proces vereenvoudigd beslag op inkomen

Bijlage B: Kwantitatieve baten per organisatie

III. SVB

Algemene uitgangspunten

- De vorderingen van de SVB zijn (net als de vorderingen van het UWV) na de vorderingen van de Belastingdienst preferent.
- In het kader van de verrijking van de businesscase voor gegevensuitwisseling voor het derdenbeslag is gekeken naar twee processen binnen de SVB:
 1. Beslag op periodiek inkomen
 2. Verrekening van vorderingen
- Voor de SVB zijn verrekeningen met de lopende uitkering de regel.
- De verrekeningen die de SVB uitvoert zijn van invloed op de (resterende) afloscapaciteit van een schuldenaar en daarmee interessant voor partijen die niet preferent zijn. Voor de SVB zal het opnemen van verrekeningen echter geen directe impact hebben op het beslagproces.

Impact gegevensuitwisseling derdenbeslag

De SVB verwacht niet of nauwelijks effect van gegevensuitwisseling beslag. Doordat de SVB in de regel verrekent op lopende uitkeringen, zijn de volumes in het proces van beslag op periodiek inkomen beperkt. De inzet van personeel binnen dit proces wordt geschat als verwaarloosbaar en ook het aantal zaken dat wordt overgedragen aan gerechtsdeurwaarders is beperkt. Daarbovenop komt dat de beslagen van de SVB in veel gevallen preferent zijn.

Het proces van verrekening van vorderingen kent grotere volumes. Desondanks is de verwachte impact van het verbreden van gegevensuitwisseling beperkt. Wel zijn er baten te verwachten vanuit het traject van vereenvoudiging van de beslag vrije voet. Bij de SVB is ongeveer 1,2 fte bezig met het vaststellen van de aflossingscapaciteit met een jaarlijks geschat kostenplaatje van EUR 41.000. De mate waarin dit bedrag in de toekomst aangewend dient te worden is echter nog onzeker en hangt van de praktische uitwerking van de versimpeling van de beslagvrije voet.

De mate waarin beslagen van de SVB worden doorkruist door preferente vorderingen is niet inzichtelijk. Mogelijk heeft het uitwisselen van gegevens ook een positieve impact op het aantal kansarme beslagen dat vroegtijdig wordt geparkeerd of stopgezet, maar gegevens om de exacte impact te bepalen ontbreken.

Bijlage B: Kwantitatieve baten per organisatie

Beslag op periodiek inkomen

- Voor de SVB zijn verrekeningen met de lopende uitkering de regel. In uitzonderlijke gevallen wordt besloten tot het inschakelen van een gerechtsdeurwaarder voor een laatste poging tot minnelijke schikking. Als dat niet lukt word overgegaan tot beslaglegging.
- Jaarlijks worden er tussen de 200 en 300 zaken overgedragen aan een gerechtsdeurwaarder. De ingezette capaciteit vanuit de SVB is hierbij verwaarloosbaar.
- De SVB legt momenteel nog geen vereenvoudigd derdenbeslag. In de toekomst zal de SVB een deel van de eerder genoemde 200 tot 300 gevallen via vereenvoudigd derdenbeslag afdoen.

Verrekening van vorderingen

- In 2017 werd 408.040 keer een bedrag verrekend met een lopende uitkering. Het gaat bij de SVB om de terugvordering van te veel betaalde bedragen aan pensioen, uitkering of kinderbijslag, eventueel verhoogt met een opgelegde boete.
- Afhankelijk van de hoogte van het terug te vorderen bedrag wordt gekozen voor
 1. 'Direct' overgaan van verrekenen met een eventuele uitkering bij een bedrag onder de 300 euro;
 2. Het doen van een voorstel voor volledig of gedeeltelijk verrekening / betaling binnen 12 maanden waarbij de schuldenaar een tegenvoorstel kan doen bij een bedrag tussen de 300 en 2.400 euro
 3. Bij een bedrag hoger dan 2.400 en een gemotiveerd verzoek tot uitstel honoreert de SVB dit verzoek mits de gehele geldsom binnen 12 maanden kan worden voldaan middels verrekening en/of betaling.
- De geschatte gemiddelde tijd voor het verwerken van een terugvordering bedraagt 10 minuten. Het proces wordt uitgevoerd door een serviceteammedewerk (rijksoverheidsschaal 7/8). Vanuit SVB wordt geen impact verwacht.
- In veel gevallen waarin een verrekening of terugbetalingsregeling wordt getroffen stelt de SVB de maximale aflossingscapaciteit niet vast en dus ook niet de BVV.

Huidige proces van verrekening vorderingen

Bijlage B: Kwantitatieve baten per organisatie

- Als een schuldenaar met een schuld groter dan 2.400 euro niet binnen twaalf maanden kan voldoen aan de openstaande schuld, volgt er een situatie waarin de aflossingscapaciteit van de schuldenaar wordt bepaald waarvoor de BVV wordt vastgesteld.
- Om de beslagvrije voet te bepalen vraagt de SVB direct informatie op bij de schuldenaar en via SUWINET-inkijk. Het vaststellen van de aflossingscapaciteit wordt niet ondersteund door een geautomatiseerd systeem.
- Jaarlijks worden zo'n 3.000 schuldenaars benaderd voor het vaststellen van de aflossingscapaciteit. Dat kost jaarlijks zo'n 1.500 uur aan werk (ca. 1,2 fte) door een medewerker in overheidsschaal 7/8). Uitgaande van een jaarsalaris van EUR 34.000, bedragen de personele kosten zo'n EUR 41.000.

Bijlage B: Kwantitatieve baten per organisatie

IV. LBIO

Algemene uitgangspunten

- In het kader van de verrijking van de businesscase voor gegevensuitwisseling voor het derdenbeslag is gekeken naar één proces binnen het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO):
 1. Beslag op periodiek inkomen
- LBIO legt beslag bij werkgevers op het inkomen van burgers, namens burgers. Over het algemeen is er sprake van een maandelijkse verplichting aan de schuldeiser, waarbij het LBIO reeds beschikt over een titel waardoor geen kosten gemaakt hoeven worden voor het verkrijgen van een dergelijke titel of een dwangbevel. Dit onderscheid het LBIO mede van andere organisaties.
- Wanneer er na bemiddeling geen oplossing is wordt het proces van beslaglegging op periodiek inkomen gestart. Dit geldt voor 25% van alle verzoeken tot bemiddeling.
- LBIO heeft een inspanningsverplichting richting de schuldeiser. In de praktijk betekent dit dat ook wanneer er sprake is van een preferente schuldeiser, LBIO toch navraag zal doen naar de (resterende) aflossingscapaciteit van de schuldenaar.

Impact gegevensuitwisseling derdenbeslag

Het LBIO verwacht niet of nauwelijks kwantitatieve impact met betrekking tot de gegevensuitwisseling in het kader van beslag op periodiek inkomen te gaan ondervinden. De periodieke aard van de schuld en de wettelijke inspanningsverplichting van het LBIO maakt dat, buiten het raadplegen van het beslagregister, er geen wijzigingen zullen optreden in het proces. Wel verwacht het LBIO enkele kwalitatieve baten bij een betere en bredere gegevensuitwisseling:

- Het proces kan sneller worden doorlopen. Dit betekent dat er in een eerder stadium duidelijkheid is voor onder meer de schuldeiser met betrekking tot wat er wel en niet mogelijk is in het kader van beslaglegging.
- De communicatie kan beter en eenduidiger richting alle betrokkenen. In de huidige situatie kan het voorkomen dat een inkomensverstrekker vanuit meerdere instanties een verzoek tot loonbeslag ontvangt. Dit brengt onder meer onduidelijkheid met zich mee op het gebied van preferentie van de beslagen. Het inzetten van een Coördinerend Deurwaarder (CDW) zal dit verbeteren.

Bijlage B: Kwantitatieve baten per organisatie

Beslag op periodiek inkomen

- In 2017 werd in 9.062 gevallen beslag gelegd op periodiek inkomen nadat er geen oplossing was gevonden aan de hand van bemiddeling.
- In 5.600 gevallen leidde dit tot een positieve reactie van de inkomensverstrekker. Dit kan bijvoorbeeld de werkgever zijn, maar ook de uitkeringsverstrekker. Een positieve reactie betekent niet automatisch dat er ook voldaan wordt aan de betaling. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat er bij de schuldenaar een preferente schuld ligt van de Belastingdienst. De positieve reactie mondt in een dergelijk geval niet (direct) uit in een betaling.
- Ook bij vroegtijdig zicht op een dergelijke preferente schuld verstuurt het LBIO vanwege haar inspanningsverplichting een brief naar de inkomensverstrekkers.
- Wanneer er geen positieve reactie volgt van de inkomensverstrekker kent dit vaak verschillende oorzaken. De schuldenaar kan bijvoorbeeld uit dienst zijn getreden, of een inkomensverstrekker kan ervoor kiezen niet mee te werken met het beslag.
- Bij het uitvoeren van het proces in het kader van beslag op periodiek inkomen worden gegevens uitgewisseld met de Belastingdienst, het UWV en werkgevers. Gegevens die worden uitgewisseld hebben bijvoorbeeld betrekking op inkomstenbronnen, loon, toeslagen en belastingteruggaven.
- Er is jaarlijks zo'n 100.000 keer sprake van gegevensuitwisseling. Dit wordt gefacilieerd door de Stichting Routerings Instituut (Inter)Nationale Informatiestromen (RINIS). En werkt naar tevredenheid. Het aantal fte dat wordt ingezet bij het uitwisselen van gegevens via RINIS is verwaarloosbaar. De structurele kosten bedragen €8.000 per jaar.
- Kosten die in dit proces worden gemaakt waren in 2017 zo'n 2,6 miljoen. Dit is inclusief personeelskosten, portokosten, papierkosten, kosten voor onderhoud en verbetering van ICT-systemen en uitwisselingskosten. LBIO werkt met integrale kostprijzen en het is derhalve niet mogelijk om de kosten naar processtap uit te splitsen. Er zijn geen kosten voor het behalen van een titel of dwangbevel.

Huidig en toekomstig proces van beslag op periodiek inkomen

Bijlage B: Kwantitatieve baten per organisatie

V. Gerechtsdeurwaarders (KBvG/SNG)

Algemene uitgangspunten

- In het kader van de verrijking van de businesscase voor gegevensuitwisseling voor het derdenbeslag is gekeken naar één proces met betrekking tot de gerechtsdeurwaarders:
 1. Beslag op periodiek inkomen
- Gerechtsdeurwaarder trachten namens hun opdrachtgevers vorderingen te incasseren. Het leggen van loonbeslag is een instrument dat zij kunnen inzetten wanneer er een titel voor handen is en deze is betekend.
- De vorderingen die gerechtsdeurwaarders dienen te incasseren zijn in beginsel niet preferent, tenzij zij een vordering uitvoeren van een overheidsorganisatie die preferent is.
- Gerechtsdeurwaarders wisselen via het DBR onderling informatie uit over lopende beslagen. Dit doen ze in verschillende stappen van het beslagproces.
- De kosten die de gerechtsdeurwaarder maakt bij het incasseren van een loonbeslag komen voor rekening van de schuldenaar, of indien deze in gebreke blijft, voor rekening van de opdrachtgever.
- Vanuit het huidige DBR is niet bekend in welke mate raadplegen van het DBR resulteert in het 'niet leggen van een beslag'.

Impact gegevensuitwisseling derdenbeslag

In lijn met het eerder uitgevoerde onderzoek verwachten gerechtsdeurwaarders een positieve impact van bredere gegevensuitwisseling omtrent gelegde beslagen, vanwege het betere inzicht in de positie van de schuldenaar. Het is mogelijk dat een aantal beslagen (vroegtijdig) wordt stopgezet waardoor kosten voor bijvoorbeeld dagvaarding of betekening van een titel niet worden gemaakt. Tot en met november werd in 2018 2013 maal 'preferent beslag' als reden opgegeven voor het vroegtijdig stopzetten van een beslag van een beslag.

Per vordering waar in een vroeg stadium wordt besloten om geen (verdere) maatregelen te nemen worden kosten voorkomen. Dit betreft kosten van*:

- Dagvaarding, oproeping of aanzegging die het geding inleidt. Inleidingen tot beslechtiging van executiegeschillen, variërend van EUR 81 tot 83 ex BTW.
- Griffierecht:
 - De kosten voor zaken met een vordering, dan wel een verzoek van onbepaalde waarde of met een beloop van niet meer dan EUR 500 en Verzetschrift Wet Mulder bedragen EUR 121.
 - De kosten voor zaken met een vordering, dan wel een verzoek met een beloop van meer dan EUR 500 en niet meer dan EUR 12.500 bedragen EUR 486.
- Betekening van een titel, met en zonder bevel: EUR 78,75 ex BTW.
- Beslag onder derden op periodieke betalingen: EUR 122,08 ex BTW.
- Verplichte (over)betekening van het gelegde derdenbeslag. Dit overeenkomstig het bepaalde in artikel 475i Rv. Deze kosten bedragen volgens artikel 2 sub d Btag: EUR 68,58 ex BTW.

Uitgaande van 2013 beslagen die vroegtijdig stopgezet kunnen worden, betekent dit een maximale potentiële besparing van EUR 1.320.000**. Het volledige bedrag kan alleen worden bespaard wanneer alle beslagen voor stap 3 worden stopgezet.

*De tarieven zijn gebaseerd op de ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders vanuit het besluit Btag en de tarieven voor griffierecht vanuit de Rechtspraak.

** Berekening op basis van een gelijke verdeling tussen zaken met een beloop van niet meer van EUR 500 en zaken tussen de EUR 500 en EUR 12.500

Bijlage B: Kwantitatieve baten per organisatie

Beslag op periodiek inkomen

- Maandelijks is sprake van ongeveer 25.000 periodieke beslagleggingen door gerechtsdeurwaarders (308.000 per jaar).
- In ongeveer 11.500 gevallen wordt deze beslaglegging 'doorgehaald' omdat er is voldaan door de schuldenaar. Het doorhalen van een beslag impliceert dat desbetreffend geval is afgerond.
- In ongeveer 7.500 gevallen wordt het beslag doorgehaald omdat er sprake is van een einde dienstverband van de schuldenaar. De schuld is niet voldaan, maar er is niet langer de mogelijkheid om loonbeslag te leggen.
- In de overige 6.000 gevallen wordt het beslag om diverse redenen doorgehaald zonder een (volledige) betaling of betalingsregeling. Dit kan bijvoorbeeld komen door dat er al een preferent beslag ligt waardoor de volledige aflossingscapaciteit van de schuldenaar wordt benut. Tot en met november werd in 2018 2013 maal 'preferent beslag' als reden opgegeven voor het doorhalen van een beslag.
- Voordat een gerechtsdeurwaarder overgaat tot dagvaarden van een schuldenaar wordt het DBR geraadpleegd om te bekijken of de schuldenaar hierin is opgenomen. Als dit het geval is, dan adviseert de gerechtsdeurwaarder de schuldeiser om invorderingsmaatregelen op te schorten.
- Wanneer de schuldenaar niet is opgenomen in het DBR wordt het proces vervolgd.
- Voordat het beslag effectief wordt gelegd in stap 9 wordt het DBR in beginsel nogmaals geraadpleegd door de gerechtsdeurwaarder.
- In het geval van een verbreding van het DBR ontstaat een beter zicht op de schuldenpositie van de schuldenaar. Het is mogelijk dat een aantal beslagen (vroegtijdig) wordt stopgezet waardoor kosten voor bijvoorbeeld dagvaarding of betekening van een titel niet hoeven worden uitgevoerd.

Proces beslag op periodiek inkomen op hoofdlijnen

Bijlage B: Kwantitatieve baten per organisatie

VI. CJIB

Algemene uitgangspunten

- In het kader van de verrijking van de businesscase voor gegevensuitwisseling voor het derdenbeslag is gekeken naar één proces binnen het CJIB:
 1. Verhaal zonder dwangbevel
- De vorderingen van het CJIB zijn niet preferent. Het CJIB heeft echter net als de SVB een inspanningsplicht om een vordering te innen.
- Het CJIB voert bankbeslag uit als onderdeel van verhaal zonder dwangbevel. Er is momenteel geen sprake van loonbeslag. Bij beslag op rekeningtegoed is gebruik van de beslagvrije voet niet van toepassing.
- Vanaf 2020 is men voornemens om meer structureel beslag te leggen op loon en inkomen. Wettelijk gezien is dat reeds mogelijk.

Impact gegevensuitwisseling derdenbeslag

In lijn met het eerder uitgevoerde onderzoek verwacht het CJIB een positieve impact van gegevensuitwisseling in het kader van beslag van het moment dat zij loonbeslag gaan leggen. Momenteel voert het CJIB met name bankbeslag uit. De verwachte impact met betrekking tot het uitvoeren van loonbeslag betreft daarom een hypothetische besparing. De hoogte er van is niet in te schatten.

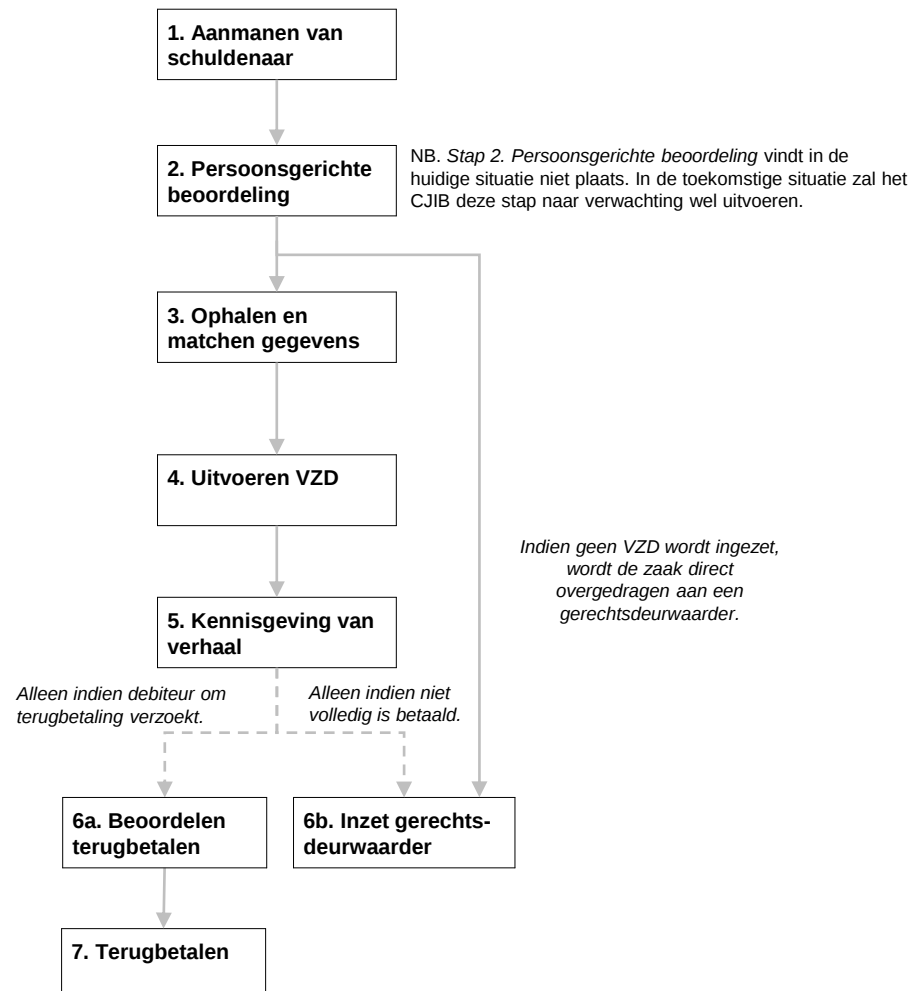
Daarnaast verwacht het CJIB dat men in de toekomst in staat wordt gesteld om een persoonsgerichte afweging te maken middels een betere uitwisseling van gegevens. Door het uitvoeren van persoonsgerichte beoordeling verwacht men enerzijds een stijging in de hoeveelheid benodigde capaciteit, maar anderzijds een besparing vanwege het niet meer hoeven uitvoeren van een aantal processtappen waarbij op basis van de persoonsgerichte beoordeling blijkt dat het beslag naar verwachting niet succesvol zal zijn. Het is niet onwaarschijnlijk dat het slagingspercentage van de beslagen hierdoor verder zal toenemen. De precieze impact op het benodigde aantal fte is niet vast te stellen, omdat er geen betrouwbare inschatting van de volume-effecten is te geven.

Tot slot is het niet onwaarschijnlijk dat een deel van de kansarme zaken in mindere mate wordt overgedragen aan gerechtsdeurwaarders. Dit betekent een theoretische besparingen tussen de EUR 0 en maximaal EUR 570.990. Het exacte volume-effect zal echter in de praktijk uitgewezen worden.

Bijlage B: Kwantitatieve baten per organisatie

Verhaal zonder dwangbevel op bankrekening

- Volgens de begroting van 2018 wordt verhaal zonder dwangbevel (VZD) 200.000 keer ingezet. Ca. 35% van deze beslagen is succesvol.
- De overige vorderingen leiden niet tot betaling of een betalingsregeling en zijn daarmee niet succesvol. Deze worden overgedragen aan de gerechtsdeurwaarder.
- In 2017 ging het om 161.754 dwangbevelen die zijn overgedragen aan een gerechtsdeurwaarder. De kosten hiervoor zijn EUR 3,53 per zaak.
- Het beslagproces is grotendeels geautomatiseerd. Bij het beslagproces (VZD) is 2,4 fte betrokken die zich bezighoudt met het beoordelen van de uitval van het proces en het beoordelen en verwerken van terugbetalingen. Bij een salaris van EUR 45.580 per fte komen de jaarlijkse kosten neer op EUR 110.000
- Daarnaast wordt jaarlijks nog 40.000 aan portokosten en 41.000 aan kosten voor handling en drukwerk gemaakt. Systeemkosten zijn onbekend. Daarmee komt het totaal op EUR 191.000 voor het beslagproces en EUR 570.990 aan gerechtsdeurwaarderskosten.
- Door het verbreden van de gegevensuitwisseling rondom derdenbeslagen zal het slagingspercentage van VZD stijgen. De kosten die momenteel gemaakt worden aan gerechtsdeurwaarders zullen daarom naar verwachting dalen en ook het beoordelen van uitval en het beoordelen en verwerken van terugbetalingen zal naar verwachting afnemen. De exacte afname is niet bekend.
- Een verschuiving van het leggen van voornamelijk bankbeslag naar het loonbeslag zal gevolgen hebben op de bedrijfsvoering. Het exacte effect van het inzetten van loonbeslag is nog te hypothetisch. In de praktijk vindt dit namelijk nog niet plaats.

Bijlage B: Kwantitatieve baten per organisatie

VII. Gemeenten en waterschappen

Algemene uitgangspunten

- In het kader van de verrijking van de businesscase voor gegevensuitwisseling voor het derdenbeslag is gekeken naar één proces voor de gemeenten:
 1. Beslag op periodiek inkomen
- Gemeenten en waterschappen voeren zowel individueel als gezamenlijk in een regionale belastingsamenwerking het beslagproces uit.
- De vorderingen van gemeenten en waterschappen zijn niet preferent.
- De inrichting van het beslagproces, de keuzes die worden gemaakt omtrent beslag en de mate van automatisering van het beslagproces verschillen tussen gemeenten en waterschappen en tussen gemeenten en waterschappen onderling.
- Indien de schuldenaar beschikt over een lopende uitkering zal allereerst gekeken worden naar de mogelijkheid van verrekening. Het beslagproces gaat pas lopen op het moment dat er geen lopende uitkering is.

Impact gegevensuitwisseling beslag

Gemeenten en waterschappen verwachten een positieve impact van gegevensuitwisseling beslag, vanwege het gerichter inzetten van het beslaginstrument. De kwalitatieve effecten die worden verwacht zijn uitvoerig beschreven in het eerder verschenen onderzoek.

In lijn met het eerdere onderzoek bedragen de potentiële baten van de gegevensuitwisseling in het kader van beslag tussen de EUR 4,2 miljoen en de EUR 5,3 miljoen. De besparingen worden met name veroorzaakt door het sneller verzamelen van de juiste informatie en een beter inzicht in kansarme zaken waardoor deze al in een eerdere processtap kunnen worden stopgezet met tijdwinst en minder personele inzet tot gevolg.

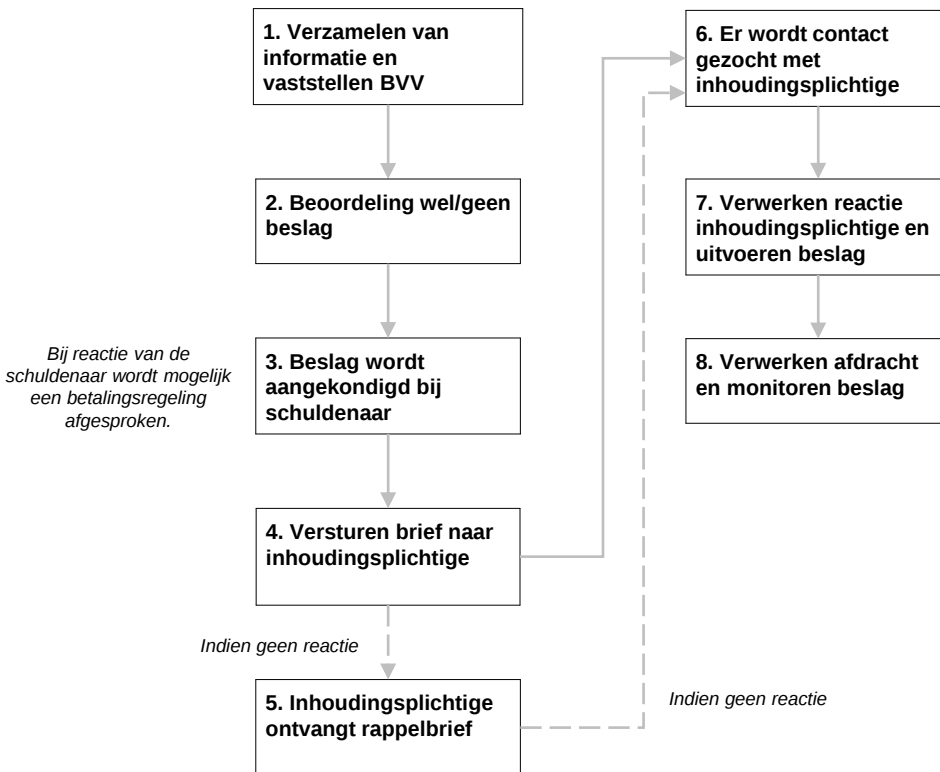
Een deel van de geprognoseerde impact is toe te schrijven aan het project dat zich bezig houdt met de vereenvoudiging van de beslagvrije voet. In de toekomstige situatie zal de BVV Vaker correct worden berekend waardoor beter maatwerk geleverd kan worden.

Bijlage B: Kwantitatieve baten per organisatie

Beslag op periodiek inkomen

- Het aantal vorderingen met derdenbeslag voor gemeenten en waterschappen is ca. 503.000 per jaar zoals vastgesteld in het eerdere onderzoek. Ca. 379.000 gevallen worden uitgevoerd door gemeenten, terwijl de waterschappen verantwoordelijk zijn voor ca. 124.000 derdenbeslagen.
- Het proces van informatie verzamelen en het vaststellen van de BVV bedraagt zo'n 10 tot 15 minuten.
- Informatie die benodigd is voor de beoordeling van wel of geen beslag wordt opgehaald via Suwinet-inkijk.
- In een aantal gevallen zal er een betalingsregeling worden afgesproken met de schuldenaar na aankondiging van het beslag. Om hoeveel zaken het exact gaat is onbekend.
- Processtappen 4, 5, 6 en 7 kosten respectievelijk 2, 6, 10 en 20 minuten.
- Na het verwerken van de reacties van de inhoudingsplichtige in stap 7, lukt het in 40% van de gevallen niet om beslag te leggen.
- Bovengenoemde vorderingen met derdenbeslag betreffen beslagen die worden gelegd door de samenwerkingsverbanden belastingen. Daarnaast hebben gemeenten ook andere mogelijkheden tot het innen van openstaande schulden. Wanneer een schuldenaar, na verzending van een dwangbevel, zijn betalingsverplichting niet (voldoende) nakomt, wordt overgegaan tot invorderingsmaatregelen in onderstaande volgorde:
 1. Verrekening met een maandelijks verleende uitkering;
 2. Indien dit niet mogelijk is, vereenvoudigd derdenbeslag;
 3. Indien dit niet mogelijk is, executoriaal beslag middels een deurwaarder.
- Bij lopende uitkeringen zal dus allereerst gekeken worden naar de mogelijkheid van verrekening. Is de uitkering beëindigd dan kan op grond van de executoriale titel vereenvoudigd derdenbeslag worden gelegd. Als dat niet mogelijk is wordt de (gerechts)deurwaarder ingeschakeld.
- Het aantal verrekeningen is momenteel niet inzichtelijk en eventuele effecten van het uitbreiden van gegevens uitwisseling kunnen daarom niet bepaald worden.

Proces beslag op periodiek inkomen op hoofdlijnen

KPMG on social media

KPMG app

© 2019 KPMG Advisory N.V., ingeschreven bij het handelsregister in Nederland onder nummer 33263682, en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Cooperative ('KPMG International'), een Zwitserse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

Disclaimer: Dit rapport is uitsluitend bestemd voor het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het is niet bedoeld voor andere partijen, buiten deze doelgroep, en het gebruik van dit rapport door andere partijen is dan ook voor eigen risico.

De naam KPMG en het logo zijn geregistreerde merken van KPMG International.